

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

Федотова Т.А., Бочарова Ю.Г., Лижник Ю.Б.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ
«НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»**

Ступінь: бакалавр

Кривий Ріг
2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

Федотова Т.А., Бочарова Ю.Г., Лижник Ю.Б.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ
«НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»**

Ступінь: бакалавр

Затверджено на засіданні
кафедри економіки та міжнародних
економічних відносин
Протокол № 4
від “26” вересня 2022 р.

Схвалено навчально-методичною радою
ДонНУЕТ
Протокол № 2
від “27” жовтня 2022 р.

Кривий Ріг
2022

УДК 33 (477)

Федотова, Т.А.

Національна економіка [Текст] : метод. рек. до вивч. дисц. / Федотова Т.А., Бочарова Ю.Г., Лижник Ю.Б. Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. економіки та міжнародних економічних відносин. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2022. 76 с.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів вищої освіти і включають інформацію щодо змісту модулів та тем дисципліни, планів семінарських занять, завдань з організації самостійної роботи та розподілу балів за видами робіт, що виконуються здобувачами протягом вивчення дисципліни.

УДК 339.972

© Федотова Т.А., Бочарова Ю.Г., Лижник Ю.Б., 2022

© Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, 2022

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	7
ЧАСТИНА 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	12
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади розвитку національних економік	13
Змістовий модуль 2. Аналіз, регулювання та прогнозування розвитку національних економік	22
ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	30
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади розвитку національних економік	31
Змістовий модуль 2. Аналіз, регулювання та прогнозування розвитку національних економік	57

ВСТУП

Аналіз та оцінка, прогнозування, планування та програмування національної економіки є важливими складовими процесу управління її розвитком, необхідною передумовою ефективного використання обмежених економічних ресурсів, забезпечення зростання, розвитку та підвищення конкурентоспроможності як національної економіки в цілому, так і її інституційних одиниць.

Дисципліна «Національна економіка» покликана забезпечити формування у здобувачів вищої освіти системи компетенцій та результатів навчання, які допоможуть майбутнім фахівцям здійснювати ефективно управління розвитком національної економіки та її інституційних одиниць.

Після вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти будуть:

знати та розуміти сутність, складові, структуру національної економіки, типи та моделі економічного розвитку та зростання країн;

знати та розуміти особливості аналізу та оцінки, прогнозування, програмування та планування розвитку національної економіки;

знати та розуміти проблеми функціонування та розвитку національної економіки;

розуміти вплив факторів ендогенного та екзогенного характеру на параметри функціонування та особливості розвитку національних економік;

визначати та обґрунтовувати моделі соціально-економічного розвитку країн;

знати та розуміти інституційні засади функціонування та розвитку національної економіки;

знати та розуміти основні теорії, види економічного зростання та розвитку, провідні наукові економічні школи та напрями економічної науки щодо управління розвитком національної економіки;

здійснювати аналіз та оцінку стану та особливостей розвитку національної економіки;

ідентифікувати та інтерпретувати сучасні проблеми та особливості розвитку національної економіки;

застосовувати набуті знання та розуміння для обґрунтування напрямів удосконалення економічної політики;

ідентифікувати та пояснювати вибір інструментів та методів для розв'язання проблем розвитку національної економіки;

робити висновки про ефективність державного регулювання національної економіки, ефективність монетарної, фіскальної, соціальної, зовнішньоекономічної та інших політик;

робити висновок та обґрунтовувати доцільність використання конкретних методів та інструментів економічної політики залежно від поточного стану та прогнозних параметрів розвитку національної економіки, її інституційних одиниць, очікуваних ризиків та ефектів пропонованих заходів;

вміти обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку національної економіки та її інституційних одиниць із застосуванням сучасного методичного інструментарію;

вміти застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення задач розвитку національної економіки, прогнозування її розвитку;

вміти використовувати комп'ютерні технології, спеціальне програмне забезпечення для аналізу, оцінки, прогнозування, планування та програмування розвитку національної економіки;

вміти використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів, аналітичних звітів, прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Національна економіка – гібридна дисципліна, яка поєднує аудиторну (35 години лекцій та 28 години практичних занять) та позааудиторну активності (Moodle).

ЧАСТИНА 1.
ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни денна/заочна форма навчання
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова дисципліна
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	2
Лекції, годин	35 / 8
Практичні / семінарські, годин	28 / 8
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	87 / 134
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4,5
самостійної роботи студента	6,2
Вид контролю	екзамен, курсова робота

2. Програма дисципліни

Ціль – формування системи знань про закономірності та особливості функціонування національної економіки.

Завдання: ознайомлення із теоретико-методичними засадами функціонування та розвитку національних економік, формування навичок здійснювати аналіз моделей соціально-економічного розвитку країн, визначати тенденції та особливості розвитку національних економік як відкритих систем, здійснювати прогнозування та програмування параметрів розвитку національних економік.

Предмет: принципи, методи та особливості функціонування національної економіки.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Національна економіка: сутність та складові

Тема 2. Типи та моделі національної економіки

Тема 3. Економічне зростання та розвиток

Тема 4. Економічний потенціал національної економіки

Тема 5. Аналіз та оцінка національної економіки

Тема 6. Державне регулювання національної економіки

Тема 7. Прогнозування, планування, програмування національної економіки

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади розвитку національних економік					
Тема 1. Національна економіка: сутність та складові	20	4	4		12
Тема 2. Типи та моделі національної економіки	21	5	4		12
Тема 3. Економічне зростання та розвиток	21	5	4		12
Тема 4. Економічний потенціал національної економіки	24	5	4		15
Разом за змістовим модулем 1	86	19	16	0	51
Змістовий модуль 2. Аналіз, регулювання та прогнозування розвитку національних економік					
Тема 5. Аналіз та оцінка національної економіки	20	4	4		12
Тема 6. Державне регулювання національної економіки	22	6	4		12
Тема 7. Прогнозування, планування, програмування національної економіки	22	6	4		12
Разом за змістовим модулем 2	64	16	12	0	36
Усього годин	150	35	28	0	87

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	2	3
1	Семінар запитань і відповідей Національна економіка: сутність, суб'єкти та об'єкти	2
2	Семінар запитань і відповідей Структура та функції національної економіки	2
3	Семінар – розгорнута бесіда Типи національних економік	2
4	Семінар – дискусія Країнові моделі соціально-економічного розвитку	2
5	Семінар – розгорнута бесіда Сутність економічного зростання та розвитку	2
6	Семінар запитань і відповідей Види та моделі економічного зростання та розвитку	2
7	Семінар – дискусія Складові економічного потенціалу національної економіки	2
8	Семінар – дискусія Фактори, що впливають на формування економічного потенціалу	2

1	2	3
	національної економіки	
9	Семінар – розгорнута бесіда Аналіз особливостей розвитку національної економіки	2
10	Семінар запитань і відповідей Оцінка статистики та динаміки національних економік	2
11	Семінар – розгорнута бесіда Типи державного регулювання національної економіки	2
12	Семінар – дискусія Інструменти та методи державного регулювання економіки	2
13	Семінар – розгорнута бесіда Прогнозування розвитку національної економіки	2
14	Семінар – розгорнута бесіда Планування та програмування розвитку національної економіки	2
Всього		28

5. Розподіл балів, які отримують студенти

- вид контролю: екзамен

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми практичного заняття	Аудиторна робота					Позаауди торна робота	Сума балів
	Тестові завдан- ня	Ситуацій- ні завдання, задачі	Обговорен- ня теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1							
1			1				1
2	1		2			1	4
3		0,5	1				1,5
4	1	0,5	2			1	4,5
5		0,5	1				1,5
6	1	0,5	2			2	5,5
7		0,5	1				1,5
8	1	0,5	2			2	5,5

<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8
Разом змістовий модуль 1	4	3	12	0	3	6	28
Змістовий модуль 2							
9		0,5	1				1,5
10	1	0,5	2			1	4,5
11		0,5	1				1,5
12	1	0,5	2			1	4,5
13		0,5	1				1,5
14	1	0,5	2			2	5,5
Разом змістовий модуль 2	3	3	9	0	3	4	22
Разом							50

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	100
10	25	15	

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

**ЧАСТИНА 2.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК

Семінар 1 «Національна економіка: сутність, суб'єкти та об'єкти»

Семінар запитань і відповідей

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Сутність поняття «національна економіка»

Широкий підхід до розуміння сутності поняття «національна економіка»

Вузький підхід до розуміння сутності поняття «національна економіка»

Суб'єкти та об'єкти національної економіки

Інституційні одиниці

Особливості національної економіки

Типи економічних відносин

Семінар 2 «Структура та функції національної економіки»

Семінар запитань і відповідей

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Відтворювальна структура національної економіки

Галузева структура національної економіки

Соціально-економічна структура національної економіки

Регіональна структура національної економіки

Секторальна структура національної економіки

Цілі національної економіки та їх класифікація

Функції національної економіки як науки

2. Індивідуальне тестування

Семінар 3 «Типи національних економік»

Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Типи національних економік.

Традиційна економіка

Ринкова економіка

Адміністративно-командна система (АКС)

Змішана економіка (ринкова економіка змішаного типу)

Перехідна економіка

3. Вирішення задач та розв'язання ситуацій

1. Навести приклади країн за запропонованими умовами:
 5 національних економік із ринковою економікою
 3 національних економік із адміністративно-командною системою
 3 національних економік із змішаною економікою
 7 національних економік із перехідною економікою

2. На основі балів перехідного періоду по 6 показникам сталих ринкових економік, запропонованим та розрахованим експертами Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) станом на 2022 рік, необхідно:

Визначити найбільш та найменш успішні трансформаційні економіки.

Оцінити ефективність трансформаційних процесів в Україні.

Визначити типові проблеми трансформаційних економік.

Таблиця 1 – Вихідні дані для аналізу¹

	Competitive			Well-governed			Green			Inclusive			Resilient			Integrated		
	2021	2020	2016	2021	2020	2016	2021	2020	2016	2021	2020	2016	2021	2020	2016	2021	2020	2016
Central Europe and the Baltic states																		
Croatia	5.92	5.86	5.83	6.12	6.08	6.18	6.62	6.25	5.83	6.22	6.33	6.49	7.77	7.76	7.29	6.68	6.66	6.57
Czech Republic	7.07	7.05	6.93	7.13	7.01	6.89	6.95	6.71	6.39	7.17	7.20	7.37	7.86	7.93	7.95	8.08	8.09	7.97
Estonia	7.46	7.46	7.36	8.52	8.38	8.43	6.78	6.41	6.22	7.60	7.62	7.59	8.11	8.01	7.87	7.78	7.53	7.51
Hungary	6.64	6.61	6.47	6.02	6.04	5.79	6.46	6.09	5.96	6.51	6.52	6.71	7.19	7.02	6.99	7.69	7.65	7.64
Latvia	6.54	6.54	6.43	7.27	7.01	6.82	7.00	6.62	6.15	7.07	7.08	7.17	7.60	7.48	7.41	6.89	6.94	7.32
Lithuania	6.44	6.44	6.47	7.77	7.40	7.20	6.96	6.59	6.34	6.78	6.85	6.82	7.68	7.53	7.47	7.35	7.31	7.24
Poland	6.72	6.73	6.66	6.83	6.86	7.26	6.79	6.42	6.44	6.92	6.91	6.78	7.98	7.89	7.93	6.95	6.99	6.81
Slovak Republic	6.63	6.60	6.54	6.32	6.36	6.21	7.07	6.69	6.60	6.45	6.51	6.43	7.98	7.86	7.82	7.25	7.26	7.41
Slovenia	6.95	6.94	6.85	7.26	7.22	7.10	7.26	6.89	6.58	7.39	7.43	7.38	8.02	7.72	7.74	7.29	7.26	7.13
South-eastern Europe																		
Albania	5.22	5.18	4.85	4.59	4.51	5.16	4.13	4.13	4.16	5.39	5.35	5.33	5.51	5.43	5.18	5.69	5.69	5.53
Bosnia and Herzegovina	4.78	4.77	4.85	4.12	4.04	4.52	4.95	4.71	4.56	5.32	5.39	5.41	6.14	6.11	5.85	5.30	5.31	5.08
Bulgaria	5.83	5.82	5.69	6.22	6.18	5.88	6.15	5.78	5.35	6.13	6.30	6.18	6.95	6.80	7.04	6.68	6.71	6.93
Greece	5.88	5.84	5.94	5.89	5.83	5.62	6.36	5.99	5.98	6.29	6.25	6.13	7.27	7.29	6.87	6.75	6.79	6.13
Kosovo	5.24	5.20	4.53	4.69	4.64	4.81	3.34	3.33	3.17	5.38	5.35	5.33	5.51	5.49	5.11	5.08	5.08	4.66
Montenegro	5.76	5.71	5.32	6.19	6.27	5.83	5.66	5.31	5.08	6.26	6.20	6.00	6.90	6.78	6.34	6.26	6.25	5.74
North Macedonia	5.97	5.95	5.78	5.41	5.42	5.77	5.33	4.96	4.45	5.76	5.77	5.72	6.03	6.10	5.64	5.98	5.97	5.67
Romania	6.31	6.28	6.04	6.08	6.03	5.92	6.25	5.88	5.70	5.68	5.65	5.58	7.31	7.29	7.22	6.90	6.87	6.71
Serbia	6.01	5.94	5.68	5.88	5.78	5.63	5.25	5.12	4.91	5.96	6.11	6.21	6.09	5.99	5.96	6.31	6.26	6.16
Turkey	5.68	5.62	5.48	5.97	5.92	6.08	5.18	5.18	4.98	5.06	4.98	4.95	7.19	7.21	7.36	5.72	5.69	5.87
Eastern Europe and the Caucasus																		
Armenia	4.82	4.74	4.51	6.22	6.13	5.72	5.11	5.09	4.90	5.88	5.85	5.75	6.56	6.60	6.23	5.83	5.85	5.36
Azerbaijan	4.30	4.23	4.17	5.61	5.56	5.10	4.83	4.82	4.60	4.92	5.02	4.73	4.34	4.26	4.12	5.70	5.81	5.55
Belarus	5.03	5.01	4.55	5.25	5.27	4.78	5.53	5.53	5.49	6.82	6.81	6.74	4.18	4.30	3.80	5.91	5.87	5.51
Georgia	5.18	5.18	4.69	6.53	6.50	6.54	4.90	4.90	4.71	4.94	5.14	5.12	6.04	6.13	5.49	6.47	6.57	6.13
Moldova	4.75	4.72	4.69	4.88	4.86	4.55	3.81	3.81	3.66	5.64	5.58	5.65	5.74	5.80	5.31	5.12	5.16	5.10
Ukraine	4.87	4.86	5.01	4.42	4.25	4.09	5.36	5.22	4.99	6.16	6.17	6.18	5.68	5.93	4.93	5.11	5.08	4.85
Russia	5.95	5.90	5.57	5.73	5.70	5.42	5.49	5.26	5.01	6.89	6.97	6.81	6.33	6.31	6.25	4.84	4.83	4.92
Central Asia																		
Kazakhstan	5.32	5.29	5.14	6.02	5.86	5.64	5.02	5.03	4.65	6.11	6.38	6.35	6.21	6.14	6.28	5.03	5.00	4.95
Kyrgyz Republic	4.25	4.19	3.90	4.13	4.14	4.09	4.33	4.14	3.92	4.68	4.66	4.84	5.08	5.11	5.16	4.51	4.53	4.52
Mongolia	4.20	4.20	4.11	4.92	4.95	5.30	4.75	4.74	4.61	5.27	5.23	5.40	5.47	5.41	5.44	4.88	4.75	4.92
Tajikistan	3.48	3.35	3.25	4.36	4.36	4.00	4.70	4.69	4.62	5.01	5.13	4.66	3.91	3.96	3.61	3.81	3.84	3.39
Turkmenistan	2.99	2.88	2.91	2.52	2.43	2.52	3.94	4.03	3.94	5.32	5.36	5.32	3.60	3.58	3.59	4.09	4.04	4.08
Uzbekistan	3.77	3.71	3.50	4.73	4.63	4.55	4.49	4.48	3.93	5.64	5.58	5.61	4.45	4.47	4.03	4.30	4.09	3.62
Southern and eastern Mediterranean																		
Egypt	3.41	3.34	3.44	5.25	5.03	4.52	4.40	4.51	4.26	3.56	3.55	3.59	5.35	5.37	4.94	4.75	4.79	4.34
Jordan	4.52	4.27	4.15	5.60	5.76	5.72	4.73	4.93	4.96	4.78	4.62	4.67	6.28	6.15	5.55	5.52	5.54	5.79
Lebanon	4.29	4.29	4.45	3.61	3.68	3.84	4.47	4.36	4.36	4.83	4.83	4.95	3.63	3.95	4.03	4.67	4.66	4.79
Morocco	4.46	4.43	4.08	5.72	5.75	5.34	5.16	5.16	5.23	3.37	3.30	3.45	6.05	6.02	5.65	5.01	4.99	4.97
Tunisia	4.34	4.27	4.24	4.79	4.98	5.05	4.26	4.27	4.10	3.93	3.90	4.06	5.38	5.03	4.93	4.60	4.59	4.41
West Bank and Gaza	3.18	3.16	3.06	3.72	3.77	3.65	3.64	3.64	3.72	3.83	3.90	3.95	5.02	4.95	4.82	4.70	4.44	4.43

¹ Джерело: Transition report 2021-22: Transition Report 2021-22: System upgrade: Delivering th.
 URL: <https://www.ebrd.com/transition-report>.

Семінар 4 «Країнові моделі соціально-економічного розвитку»

Семінар – дискусія

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Моделі національних економік.

Економічний лібералізм.

Економічний дирижізм.

Модель розвитку країни.

Критерії диференціації моделей розвитку.

Ліберальна або приватно-корпоративна модель.

Модель соціально орієнтованої економіки.

Соціал-демократична модель.

Модель соціально-економічного розвитку США.

Модель соціально-економічного розвитку Швеції.

Модель соціально-економічного розвитку Японії.

Модель соціально-економічного розвитку Німеччини.

2. Індивідуальне тестування

3. Вирішення задач та розв'язання ситуацій

1. На основі представленої нижче інформації:

Визначте модель соціально-економічного розвитку. Аргументуйте свою позицію.

Визначте перелік країн, що використовують дану модель соціально-економічного розвитку.

Визначте переваги та недоліки даної моделі.

Визначте її основні відмінності від інших моделей соціально-економічного розвитку.

Дана модель відрізняється від інших типів соціальних держав своїми акцентами на максимізацію участі робочої сили (загальна зайнятість); високий ступінь перерозподілу суспільного багатства шляхом надання великих обсягів соціальної допомоги малозабезпеченим верствам населення за рахунок державного бюджету; гендерну рівність; максимально спрощений та рівний доступ до державних послуг та послуг місцевого самоврядування. Складовими частинами цієї моделі є розвинені та фінансовані державою системи соціального захисту, освіти і охорони здоров'я.

Для даної моделі характерний низький рівень корупції, прозорість процесів ухвалення урядових і управлінських рішень. Країни, що використовують цю модель, вирізняються також відносно низьким рівнем соціального розшарування, високим рівнем гуманітарного капіталу, стабільно займають високі позиції в рейтингах добробуту та гуманітарного розвитку.

Зворотнім боком такої моделі є один із найвищих у світі рівнів прямого й непрямого оподаткування, відтік з країни громадян з високим рівнем доходів та амбітної, мобільної і високоосвіченої молоді.

Фінансовою основою даної моделі є державний бюджет, що припускає досить високий рівень державних витрат, для фінансування яких установлений досить високий рівень податків, однак не стільки для фірм, скільки для багатих фізичних осіб. Зокрема, у країни X1, X2 й X3, що використовують цю модель, податки становлять 51- 63% ВВП, а частка державних витрат на соціальні цілі у ВВП у цих країнах перевищує 40%. При цьому, максимальний корпоративний податок у країні X2 сягає 28%, гранична ставка прибуткового податку становить 58%².

Дана модель соціально-економічного розвитку характеризується активною державною структурною політикою, що виявляється у активному залученні державою інструментів як прямого (інвестиційна активність держави у сфері підтримки цільових секторів та галузей економіки, вплив на процеси ціноутворення, розробка цільових планів та програм розвитку тощо), так і опосередкованого (широке використання інструментів фіскальної стимуляції, нормативне регулювання тощо) впливу на процеси структурних трансформацій. Дана модель характеризується низьким рівнем безробіття, поглиблення доходної диференціації, криміналізації суспільства, однак надмірне втручання держави іноді загрожує посадовими зловживаннями, низкою корупційних ризиків та пригніченням приватної підприємницької ініціативи³.

3. «...для оцінки ефективності функціонування моделей соціальних економік різних країн світу та їх порівняння необхідно використовувати глобальні соціальні індекси»⁴.

Питання:

1. Чи погоджуєтеся Ви із вказаною вище тезою. Обґрунтуйте свою відповідь.

2. Які показники доцільно використовувати для оцінки ефективності моделі соціально-економічного розвитку? Відповідь обґрунтуйте.

3. Визначте найбільш ефективну сучасну модель соціально-економічного розвитку країн. Відповідь обґрунтуйте.

4. Як змінюються сучасні моделі соціально-економічного розвитку країн? Які фактори детермінують цей процес?

Семінар 5 «Сутність економічного зростання та розвитку»

Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

² Джерело: Кудряченко А.І., Кривонос Р.А., Солошенко В.В. Скандинавська модель: досвід для України. URL: <http://elibrary.ivinas.gov.ua/4780/1/Skandynavska%20model%20dosvid%20dlia.pdf>

³ Джерело: Дергалюк Б. В. Світові моделі державного регулювання структурних зрушень в економіці. *Економіка та держава.* № 10/2019. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/10_2019/12.pdf.

⁴ Джерело: Сімахова А. О. Індикатори оцінки ефективності моделі соціальної економіки на глобальному рівні. *Вісник Дніпровського університету.* 10 (26), 2018. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Sv_g_2018_26_10_11.pdf

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Сутність економічного зростання та розвитку.

Фактори економічного зростання та розвитку.

Економічний розвиток.

Особливості економічного розвитку.

Показники економічного розвитку та зростання.

Взаємозв'язок понять «економічний розвиток» та «економічне зростання».

Основна проблема економічного зростання.

2. Вирішення задач та розв'язання ситуацій

1. На основі поданої нижче інформації:

визначте реальний ВВП;

визначте ВВП на душу населення ;

визначте темпи економічного зростання та приросту економіки;

охарактеризуйте економічний розвиток та зростання країни, вплив інфляції на економіку.

Роки	Населення, млн осіб	Номінальний ВВП, млрд дол	Індекс споживчих цін	Реальний ВВП, млрд дол	ВВП на душу населення, дол
X1	41,9	130,5	105,39		
X2	41,87	135,7	102,41		
X3	41,83	137,9	102,01		
X4	41,8	138,2	109,25		
X5	41,81	139,1	115,01		
X6	41,82	140,8	106,48		
X7	41,8	141,2	106,81		
X8	41,81	141,7	94,48		
X9	41,78	142	96,25		
X10	41,75	142,4	96,78		

2. У X році реальний ВВП країни А становив У1 млрд дол. У X+1 році реальний ВВП країни А змінився на У2%, а ціни змінилися на У3%. Розрахуйте номінальний ВВП у X+1 році. Дані для аналізу подано нижче.

Країна А	У1	У2	У3
Варіант 1	218	↑5	↑20
Варіант 2	218	↑5	↓20
Варіант 3	218	↓5	↑20
Варіант 4	218	↓5	↓20

Визначте зв'язок величини номінального ВВП у X+1 році із:

динамікою реального ВВП у X-X+1 pp.;

динамікою цін у X-X+1 pp.

Семінар 6 «Види та моделі економічного зростання та розвитку»

Семінар запитань і відповідей

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Види економічного зростання та розвитку.
 Моделі економічного зростання та розвитку.
 Циклічність економічного розвитку.
 Фази економічного розвитку.
 Екстенсивний тип економічного зростання.
 Інтенсивний тип економічного зростання.
 Види економічного розвитку.
 Моделі неокласичного напряму економічного зростання.
 Моделі, що базуються на кейнсіанській теорії економічного зростання.
 Кейнсіанський хрест.
 Макроекономічна рівновага.
 Модель економічного зростання Харрода-Домара.
 Виробнича функція Коба-Дугласа.
 Моделі Роберта Солоу.
 Теорія структурної трансформації.
 Теорія зовнішньої залежності виникла.
 Неоколоніальна модель залежності.
 Хибна парадигма розвитку.
 Теорія дуального розвитку.
 Теорія незалежності.
 Неокласична теорія вільного ринку.
 Нова теорія зростання.
 Теорія інноваційного розвитку.
 Теорія сталого розвитку.

2. Індивідуальне тестування

3. Вирішення задач та розв'язання ситуацій

1. Визначте реальний ВВП та охарактеризуйте його динаміку, якщо:

Номинальний ВВП змінився з X_1 млрд.дол. до X_2 млрд.дол., а дефлятор/інфлятор ВВП – з Y_1 до Y_2 . Вихідні дані для аналізу подано нижче. Визначте у яких країнах та у який період фіксується дефлювання та інфлювання ВВП. Як ці процеси впливають на значення реального та номінального ВВП.

Країна	X_1	X_2	Y_1	Y_2
Країна Z_1	120	150	1,1	1,15
Країна Z_2	450	560	1,2	1,5
Країна Z_3	270	400	1,8	1,2
Країна Z_4	150	217	0,98	1,1
Країна Z_5	400	480	1,1	0,98

2. Світовий банк (СБ) погіршив прогноз зростання валового внутрішнього продукту (ВВП) країни Y_1 в X році з 3,5% до 2,9% (Global Economic Prospects). При цьому зазначається, що відповідно до прогнозу СБ, у $X+1$ році ВВП країни Y_1 становитиме 3,8%.

Питання:

Охарактеризуйте темпи економічного зростання країни Y_1 .

Які фактори можуть стримувати/стимулювати економічне зростання та розвиток країни У1.

Семінар 7 «Складові економічного потенціалу національної економіки» Семінар – дискусія

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Економічний потенціал національної економіки: структура та особливості.

Характеристика основних складових економічного потенціалу.

Національне багатство як складова економічного потенціалу країни.

Поняття «економічний потенціал».

Властивості економічного потенціалу.

Національне багатство.

Методи оцінки економічного потенціалу.

Якісна оцінка економічного потенціалу.

Кількісна оцінка економічного потенціалу.

Цільова ефективність економічного потенціалу.

Ресурсна ефективність економічного потенціалу.

2. Вирішення задач та розв'язання ситуацій

1. На основі інформації, поданої нижче:

визначте основні фактори, які зумовили позиції зазначених країн у рейтингу країн за показником «Економічний потенціал»;

обґрунтуйте порівняння економічного потенціалу країн за показником ВВП, ВВП на душу населення, чисельністю населення.

Таблиця 1 – Вихідні дані для аналізу⁵

Позиція в рейтингу	Місце у рейтингу та країна	Порівняльні показники		
		ВВП, млрд дол	Населення, млн	ВВП на душу населення, дол
1	2	3	4	5
1	Таїланд	505.0	69,4	19484
2	Індія	2700	1400	7859
3	Бразилія	1900	209.5	16146
4	Японія	5000	126,5	44246
5	Сінгапур	364,2	5,6	101387
1	2	3	4	5
6	Китай	13600	1400	18116
7	росія	1700	144,5	28797
8	Саудівська Аравія	782,5	33,7	55730
9	Єгипет	250,9	98,4	13358
10	Південна Корея	1600	51,6	43290

⁵ Джерело: Millennial's Pick: Best Countries for Economic Potential. URL: <https://www.usnews.com/news/best-countries/best-millennials-movers>

Семінар 8 «Фактори, що впливають на формування економічного потенціалу національної економіки»

Семінар – дискусія

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Природно-ресурсний потенціал

Природні ресурси

Природні умови

Класифікація природних ресурсів.

Виробничо-технологічний потенціал.

Методи визначення виробничого-технологічного потенціалу.

Трудовий потенціал.

Якісна та кількісна характеристики трудового потенціалу.

Людський потенціал.

Людський капітал.

Науково-технічний потенціал

Складові науково-технічного потенціалу країни

Умовами ефективного науково-технічного розвитку

Національне багатство

Матеріальне багатство

Нематеріальне багатство

Природне багатство

Показники національне багатства

2. Індивідуальне тестування

3. Вирішення задач та розв'язання ситуацій

1. На думку багатьох, глобалізація є чинником зниження реального рівня життя основної частини населення планети, руйнування демократичних традицій і навіть пряма загроза національним інтересам. Які аргументи вони при цьому висувають? Чи згодні Ви з наявністю цих загроз?

2. «Фахівцями Інституту економіки природокористування та сталого розвитку НАН України було визначено природно-ресурсний потенціал України. Так, вартість природно-ресурсного потенціалу України становить 3,58 трлн грн (у цінах 2019 р.). На частку водного капіталу припадає 6,4 % загальної величини природно-ресурсного потенціалу країни; земельний — 44,7 %; лісовий — 7,9 %; мінеральний — 24,8 %. За агрегованим підходом екосистема складова природного багатства становить 16,2 % його підсумкової вартості. За даними Всесвітнього банку і Програми розвитку ООН, Україна належить до середньо забезпечених природними ресурсами держав з відносно заниженими показниками природного багатства через низький рівень капіталізації природних ресурсів (загальний рівень капіталізації активів в Україні — 14,5 %). Згідно з розрахунками, ставка капіталізації для земельних ресурсів — 18 %, водних — 12 %, лісових — 4,4 %

Тобто в Україні спостерігається понаднормова експлуатація природних ресурсів»⁶.

Питання:

Визначте основні фактори, що позитивно/негативно впливають на величину природно-ресурсного потенціалу України.

Які складові природно-ресурсного потенціалу мають найбільше значення для України? Аргументуйте свою відповідь.

Як пов'язаний рівень капіталізації активів із рівнем природного багатства?

Назвіть 2 країни, які характеризуються:

високим рівнем забезпеченості природними ресурсами;

середнім рівнем забезпеченості природними ресурсами;

низьким рівнем забезпеченості природними ресурсами.

3. На основі поданої нижче інформації Звіту про глобальне багатство 2022:

визначте регіон, який характеризується найбільшим показником національного багатства, чим, на вашу думку, обумовлена така ситуація;

визначте регіон, який характеризується найменшим показником національного багатства, чим, на вашу думку, обумовлена така ситуація;

визначте найважливішу складову національного багатства країн Європи та Африки.

Таблиця 1 – Вихідні дані для аналізу⁷

	Total wealth	Change in total wealth		Wealth per adult	Change in wealth per adult		Change in financial assets		Change in non-financial assets		Change in debts	
	USD bn	USD bn	%	USD	%	USD bn	%	USD bn	%	USD bn	%	
North America	158,199	21,275	15.5	560,846	14.7	14,351	12.9	8,396	19.0	1,472	8.1	
Europe	106,330	1,573	1.5	180,275	1.5	524	1.0	777	1.2	-273	-1.8	
China	85,107	11,168	15.1	76,639	14.5	5,898	16.1	6,349	13.7	1,079	12.1	
Asia-Pacific	81,319	4,298	5.6	64,700	4.0	1,376	3.1	2,924	6.7	3	0.0	
India	14,225	1,524	12.0	15,535	10.1	271	8.1	1,317	12.4	63	5.1	
Latin America	12,579	1,194	10.5	27,717	8.9	576	9.8	725	10.6	107	7.9	
Africa	5,808	417	7.7	8,419	4.7	306	11.9	121	3.7	10	2.3	
World	463,567	41,450	9.8	87,489	8.4	23,301	9.0	20,609	9.4	2,460	4.4	

⁶ Хвесик М.А., Обиход Г.О. Природно-ресурсна сфера України: стан та шляхи збереження. *Вісник Національної академії наук України*. 2019. № 7. С. 36-44. URL:

<http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/158216/09-Khvesyk.pdf?sequence=1>

⁷ Джерело: Global wealth report 2022. URL: <https://www.credit-suisse.com/about-us/en/reports-research/csri.html>.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 АНАЛІЗ, РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК

Семінар 9 «Аналіз особливостей розвитку національної економіки» *Семінар – розгорнута бесіда*

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Ex post аналіз національної економіки
Ex ante аналіз національної економіки
Система національних рахунків
Основні показники системи національних рахунків
Валовий внутрішній продукт (ВВП)
Методи розрахунку ВВП.
Метод кінцевого використання при розрахунку ВВП.
Розподільчий метод при розрахунку ВВП.
Виробничий метод при розрахунку ВВП.
Валовий національний продукт (ВНП)
Чисті факторні доходи
зведені рахунки системи національних рахунків
Рахунок виробництва
Рахунок утворення доходів
Рахунок розподілу первинних доходів
Рахунок вторинного розподілу доходів
Рахунок перерозподілу доходів у натурі
Рахунок використання наявного доходу
Рахунок використання скоригованого наявного доходу
Рахунок операцій з капіталом
Рахунок фінансового рахунку
Рахунок інших змін обсягів активів
Рахунок переоцінки
Рахунок балансу активів і пасивів
Рахунок товарів та послуг

2. Вирішення задач та розв'язання ситуацій

1. На основі інформації, поданої нижче:

проведіть розрахунок ВВП виробничим методом;
визначте зв'язок між показником «ВВП» та показником «Податок на додану вартість»;

визначте зв'язок між показником «ВВП» та показником «Матеріальні витрати»;

визначте зв'язок між показником «ВВП» та показником «Субсидії»;

визначте зв'язок між показником «ВВП» та показником «Валовий випуск»;

визначте зв'язок між показником «ВВП» та показником «Інші продуктові податки»;

надайте характеристику динаміці ВВП протягом періоду, що аналізується.

Таблиця 1 – Вихідні дані для аналізу

Рік	Валовий випуск, млрд дол	Матеріальні витрати, млрд дол	Податок на додану вартість, млрд дол	Інші продуктові податки, млрд дол	Субсидії, млрд дол
X	270	130	70	30	20
X+1	280	100	75	35	20
X+2	290	125	80	45	15
X+3	300	120	60	45	20
X+4	300	150	60	45	20
X+5	310	170	60	50	25

2. На основі інформації, поданої нижче:

проведіть розрахунок ВВП за методом кінцевого використання;

проведіть розрахунок ЧВП

проведіть розрахунок НД

Вихідні дані для аналізу подані у таблиці 2.

Таблиця 2 – Вихідні дані для аналізу

Рік	Споживчі витрати, млрд дол	Валові інвестиції, млрд дол	Державні видатки, млрд дол	Трансферти, млрд дол	Експорт, млрд дол	Імпорт, млрд дол	Амортизація, млрд дол	Непрямі податки
X	180	50	70	20	15	13	40	50
X+1	185	40	80	20	14	12	38	80
X+2	190	45	80	30	20	12	54	45
X+3	195	40	87	33	21	11	58	60
X+4	200	38	92	38	24	11	65	125
X+5	205	35	97	43	26	10	72	55

Семінар 10 «Оцінка статистики та динаміки національних економік»

Семінар запитань і відповідей

План заняття:

Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Оцінка національної економіки: статичний та динамічний підходи.

Мета ex ante аналізу

Види факторного аналізу

Детермінований (функціональний) факторний аналіз

Стохастичний (кореляційний) факторний аналіз

Прямий (дедуктивний) факторний аналіз

Зворотний (індуктивний) факторний аналіз

Одноступеневий факторний аналіз

Багатоступеневий факторний аналіз

Статичний і динамічний аналіз
 Ретроспективний і перспективний (прогнозний) аналіз
 Статичні моделі
 Динамічні моделі
 Макроекономічні моделі
 Регресійні моделі
 Адитивні моделі
 Мультиплікативні моделі
 Кратні моделі
 Змішані моделі
 Кореляція
 Регресійний аналіз
 Аналіз рядів динаміки.

2. *Індивідуальне тестування*

3. *Вирішення задач та розв'язання ситуацій*

1. На основі інформації, поданої нижче, оцініть та представте рівняння регресії впливу X_1 та X_2 на Y

Спостереження	Y	x_1	x_2
1	2	3	4
1	7	3,9	10
2	7	3,9	14
3	7	3,7	15
4	7	4	16
5	7	3,8	17
6	7	4,8	19
7	8	5,4	19
8	8	4,4	20
9	8	5,3	20
10	10	6,8	20
11	9	6	21
12	11	6,4	22
13	9	6,8	22
14	11	7,2	25
15	12	8	28
16	12	8,2	29
17	12	8,1	30
18	12	8,5	31
19	14	9,6	32
20	14	9	36

2. Наведіть приклади адитивних, мультиплікативних, кратних та змішаних моделей, за допомогою яких описуються економічні явища та процеси.

Семінар 11 «Типи державного регулювання національної економіки»

Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Сутність, мета і методи державного регулювання національної економіки

Державні інститути й механізми регулювання національної економіки

Державне регулювання національної економіки

Функції державного регулювання національної економіки

Причини необхідності державного регулювання економіки

Принципи державного регулювання економіки

Функцій державного регулювання національної економіки

Об'єкти державного регулювання національної економіки

Суб'єкти державного регулювання національної економіки

Центральні органи державної влади та управління

2. Вирішення задач та розв'язання ситуацій

1. Як зазначає Професор Гарвардського університету Гжегож Колодко, «...держава повинна залишатися активною у творенні економічної політики не як власник активів чи адміністратор державних компаній, але як архітектор інституційної взаємодії, гарант фінансових основ, інвестор до людського капіталу, фінансист розвитку інфраструктури та як менеджер глобальної інтеграції»⁸

Питання:

Чи погоджуєтеся Ви із тезою Гжегожа Колодка? Відповідь обґрунтуйте.

Визначте основні сфери та галузі економіки, які мають регулюватися державою.

2. Ви – прем'єр-міністр України, Вам необхідно забезпечити підвищення ефективності функціонування економіки. Визначте методи, інструменти, структури, які будуть задіяні, та алгоритм вирішення даного завдання.

Семінар 12 «Інструменти та методи державного регулювання економіки»

Семінар – дискусія

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Прямі інструменти та методи регулювання економіки

Непрямі інструменти та методи регулювання економіки

Економічні інструменти та методи регулювання економіки

Адміністративні інструменти та методи регулювання економіки

Правові інструменти та методи регулювання економіки

Економічна політика держави

⁸ Джерело: Пасінович І. І, Сич О. А Модернізація механізмів державного регулювання економіки України. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/128472-277241-1-PB.pdf>

Антициклічна політика
 Структурна політика
 Амортизаційна політика
 Інвестиційна політика
 Науково-технічна й інформаційна політика
 Фіскальна (бюджетно-податкова) політика
 Монетарна (кредитно-грошова) політика
 Цінова політика
 Зовнішньоекономічна політика
 Соціальна політика держави
 Конкурентна політика держави
 Регіональна політика
 Екологічна політика

2. *Індивідуальне тестування*

3. *Вирішення задач та розв'язання ситуацій*

1. Визначте потреби національної економіки у грошовій масі. Вихідна інформація для розрахунків подана у таблиці 1.

Таблиця 1 – Вихідні дані для аналізу

Національна економіка	Швидкість обороту грошової маси, разів на рік	ВВП, млрд дол
A1	3,7	51
A2	3,8	53
A3	4,2	60
A4	5	62
A5	4,1	64
A6	3,2	70

Питання:

Яким чином можуть бути задоволені потреби національної економіки у грошовій масі? Відповідь обґрунтуйте.

Як впливає показник «потреби національної економіки у грошовій масі» на перелік інструментів та методів державного регулювання економіки? Відповідь обґрунтуйте.

2. Перед Вами стоїть задача подолання економічного спаду та безробіття, яку політику Ви будете реалізовувати: політику «дорогих» чи політику «дешевих» грошей? Обґрунтуйте свою відповідь.

3. Прокоментуйте вислів В. Ойкена: “Більше чи менше державності – така постановка питання проходить повз проблему. Мова йде не про кількісну, а про якісну проблему. Наскільки неможливо в епоху промисловості, сучасної техніки великих міст і скупчення людських мас залишати напризволяще формування економічного порядку, настільки й сама держава не здатна керувати економічним процесом”.

4. «...для української економіки усталеною практикою є переважання частки непрямих податків у доходах бюджету. Їх частка у податкових надходженнях державного бюджету в 2016 р. та 2017 р. була найбільшою за період 2010-2017 рр. За останні 8 років їхня частка коливалася в межах 65,8-71,9%. Такий пріоритет пояснюється здатністю непрямих податків виконувати фіскальну функцію, впливати на важливі макроекономічні показники і, виступаючи дефлятором, знижувати майбутні інвестиції та скорочувати обсяги споживання співвідношення дефіциту державного бюджету до ВВП перевищило максимально допустимий обсяг у 1995-1997 рр. на 3,6%, 1,9%, 3,6%, у 2010 р. на 3% та у 2012-2014 рр. на 0,8%, 1,4% та 1,9% відповідно. Останні три роки дефіцит бюджету характеризувався помірним значенням, що стало наслідком проведення фіскальної децентралізації. Встановлено, що на цьому фоні спостерігається високе співвідношення державного та гарантованого державою боргу до ВВП, яке зростає кожного року і в останні п'ять років перевищує встановлені нормативні значення, а останні чотири роки перевищує критичні значення. Це пов'язано як із макроекономічними чинниками (девальвація гривні), так і з нераціональною борговою політикою (відсутність плану заходів з приведення загального обсягу державного боргу та гарантованого державою боргу до встановлених вимог), випередженням темпів зростання боргу у порівнянні з темпами зростання ВВП»⁹

Питання:

Оцініть ефективність фіскальної політики України.

Визначте основні ознаки ефективної фіскальної політики України.

Які заходи доцільно вжити уряду для підвищення ефективності фіскальної політики країни? Відповідь обґрунтуйте.

Семінар 13 «Прогнозування розвитку національної економіки»

Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Прогнозування розвитку національної економіки

Функції економічного прогнозування

Прогноз

Мета та завдання економічного прогнозування

Алгоритм процесу прогнозування

Об'єкти макроекономічного прогнозування

Суб'єкти макроекономічного прогнозування

Джерела інформації для прогнозування

Види прогнозів

⁹ Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук зі спеціальності 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит Слатвінської Марини Олександрівни на тему: «Фіскальна політика в умовах модернізації фінансової системи». URL: <http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/08/Avtoreferat-Slatvinska-M.O..pdf>

Методи прогнозування

Екстраполяція

Моделювання

Експертний метод

2. Вирішення задач та розв'язання ситуацій

1. Яке поняття характеризує дане визначення:

- виявлення й аналіз закономірностей і тенденцій розвитку національної економіки,
- передбачення змін і створення наукової бази для розробки економічної політики і державного регулювання економіки,
- розробка моделі досягнення бажаного і очікуваного стану національної економіки за умови одночасного визначення шляхів, засобів, термінів забезпечення майбутнього розвитку національної економіки,
- спосіб управління національною економікою за допомогою розробки обов'язкових для виконання завдань для виробництва та розподілу продукції та послуг,
- засіб регулювання економічних процесів за допомогою визначення певних цілей і пріоритетів розвитку національної економіки з використанням фінансових і інших стимулів для їх реалізації,
- визначення основних пріоритетів розвитку національної економіки, головна роль в реалізації яких відводиться державі.

2. На основі методу екстраполяції спрогнозуйте динаміку показників на наступні 5 років. Вихідні дані для складання прогнозу подані нижче.

Рік	Валовий внутрішній продукт, млн грн	Безробіття, тис. осіб	Робоча сила, тис. осіб
2017	1988544	1654,7	18097,9
2018	2385367	1678,2	17955,1
2019	2 983 882	1698,0	17854,4
2020	3 560 596	1578,6	17939,5
2021	3974564	1487,7	18066,0

3. Центральний банк купує державні облігації в комерційних банків на суму 100 млн грн. Як може змінитися пропозиція грошей, якщо комерційні банки цілком використовують свої кредитні можливості, за умови, що норма резервування депозитів становить 0,1 (10%).

Семінар 14 «Планування та програмування розвитку національної економіки»

Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

- 1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*

Планування розвитку національної економіки

Програмування національної економіки

Директивне планування
Індикативне планування
Стратегічне планування
Методи планування
Програмування
завдання програмування
Мета державного програмування
Види державних програм
Державні макроекономічні програми (ДМП) розвитку національної економіки
Державні цільові комплексні програми (ДЦКП)

2. *Індивідуальне тестування*

3. *Вирішення задач та розв'язання ситуацій*

1. Порівняйте становлення національної системи планування із системою програмування національної економіки в країнах Європейського союзу.

2. Визначити чисельність та темп приросту економічно активного населення країни у звітному році. Вихідні дані:

- чисельність зайнятого населення у працездатному віці в базовому році становила 18520 тис. чол., що складає 90% від загальної чисельності зайнятих та 80% від загальної чисельності економічно активного населення;

- приріст зайнятих працездатного віку у звітному році склав 0,9% а осіб старше працездатного віку скоротився на 4%;

- чисельність безробітних у звітному році скоротилась на 28,2%.

3. «Японія в рамках концепції «Суспільство 5.0» вже ставить завдання забезпечити своєму населенню середню тривалість життя - 120 років. Старіння як хвороба буде лікуватися, а сам процес - загальмовується, наприклад, за допомогою продуктів із покращеними властивостями, новими функціональними характеристиками. Цей ринок оцінюється в 300- 350 млрд. дол. Людина в 80 років і старше (а їх число, за оцінками ООН має збільшитися втричі до 2050 року і скласти 426 млн осіб) буде таким же активним, як і 30-річний»¹⁰.

Питання:

Спрогнозуйте, який вплив збільшення тривалості життя матиме на економіку?

Як Ви вважаєте, чи зміниться фіскальна політика країни у зв'язку із збільшенням тривалості життя? Відповідь обґрунтуйте.

4. «Джокер» - це подія, яка характеризується низькою ймовірністю настання, однак, у разі настання, спроможна суттєво змінити ситуацію в країні в майбутньому. Прикладами «Джокерів» є аварія на ЧАЕС, теракти 11 вересня у США. Визначте «Джокери», які спроможні суттєво вплинути на економіку України.

¹⁰ Джерело: Между джокером и трендом: как изменится мир за первую половину XXI века. URL: <https://www.forbes.ru/biznes/416267-mezhdu-dzhokerom-i-trendom-kak-izmenitsya-mir-za-pervuyu-polovinu-hh-veka>

**ЧАСТИНА 3.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК

Семінар 1 «Національна економіка: сутність, суб'єкти та об'єкти» *Семінар запитань і відповідей*

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Класифікація національних економік (Світовий банк, Міжнародний валютний фонд, ООН)

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Кордони національної економіки

- A. не збігаються з державними
- B. збігаються з державними
- C. визначаються урядом
- D. визначаються кількістю галузей

2. Інституційні одиниці є

- A. резидентами країни
- B. нерезидентами країни
- C. іноземними підприємствами
- D. регіонами країни

3. Прийнято визначати межами діяльності національних ділових одиниць у країні та поза її межами

- A. обсяг національної економіки
- B. регіональну структуру
- C. галузеву структуру
- D. кордони національної економіки

4. Структура національної економіки, яку формують домашні господарства

- A. галузева структура
- B. регіональна структура
- C. відтворювальна структура
- D. соціально-економічна структура

5. Галузі економіки, що перетворюють сировину на закінчений, готовий до споживання продукт

- A. первинний сектор економіки
- B. вторинний сектор економіки
- C. третинний сектор економіки
- D. немає правильні відповіді

6. Галузі економіки, що входять в поняття «економіки знань» виділяють відповідно до теорії

- A. двох секторів економіки
- B. трьох секторів економіки
- C. чотирьох секторів економіки
- D. п'яти секторів економіки

7. КВЕД закладено у основу

- A. регіональної структури економіки
- B. галузевої структури економіки
- C. теорії трьох секторів економіки
- D. соціально-економічної структури економіки

8. Сукупність усіх виробничих одиниць, які здійснюють переважно однакові чи подібні види економічної діяльності

- A. регіон
- B. економіка
- C. галузь
- D. інституційна одиниця

9. Є сукупністю уявлень про «еталонний», оптимальний стан (нормативна наука) національної економіки

- A. пізнавальна функція
- B. практична функція національної економіки
- C. ідеологічна функція
- D. методологічна функція

10. Передбачає застосування певних прийомів і правил дослідження та обґрунтування шляхів і методів їх ефективного використання для здобуття нових знань, пояснення нових економічних явищ і процесів

- A. пізнавальна функція національної економіки як науки
- B. практична функція національної економіки як науки
- C. ідеологічна функція національної економіки як науки
- D. методологічна функція національної економіки як науки

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Котвун О. І. Національна економіка. К., 2021. 170 с.
2. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка України: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 470 с.
3. Кухарська Н. О., Забарна Е. М., Задорожнюк Н. О. Національна економіка: теорія, методологія та сучасні тенденції трансформації: монографія. Херсон: Олді+, 2020. 288 с.

4. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова, О. А. Горобченко, Т. Г. Олійник, І. Г. Крилова, І. О. Мельник, О. А. Купчишина. Миколаїв : Іліон, 2020. 196 с.
 5. Національна економіка: навчально-методичний посібник / уклад. О. В. Овсієнко. Харків: Нац. юрид. університет імені Ярослава Мудрого, 2020. 117 с.
 6. Мельникова В.І. Національна економіка. К.: Центр учбової літератури, 2019. 248 с.
 7. Національна економіка. Навчальний посібник. За загальною редакцією Л.С. Шевченко. К.: Вид-во «Право», 2019. 182 с.
 8. Носова О.В. Національна економіка: навч. посібник / О.В.Носова. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.
 9. Сіренко К. Ю. Національна економіка: навч.-метод посібник. Академія Державної пенітенціарної служби Чернігів: Академія ДПТС, 2019. 64 с
 10. Чернявська О.В. Національна економіка: Навчальний посібник. К.: "Алерта", 2018. 502 с.
 11. Національна економіка / за ред. О. О. Завгородня. Дніпро: НМЕТАУ, 2018. 144 с.
 12. Куцик П. О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П. О., Ковтун О. І. Башнянин Г. І. Львів, 2017. 400 с
- Додаткова**
13. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 жовтня 2021 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі.К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021.584 с.
 14. Історія економіки та економічної думки: навчально-методичний посібник. Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 122 с.
 15. Макроекономіка: практикум. Навчальний посібник. Яцишина І.В., Буторіна В.Б., Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 172 с.
 16. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.
 17. Конкурентоспроможність держави в умовах децентралізації [Текст] : кол. монографія / [Андрушків Р. Ю., Бидик А. Г., Галушак В. В. та ін. ; за ред. Н. Є. Кульчицької]; [Чортківський навч.-наук. ін-т підприємництва і бізнесу ЗУНУ]. Чортків : ЗУНУ, 2021. 292 с.
 18. Прикладна економіка [Текст] : навч. посіб. / Б. О. Язлюк, А. І. Гулей, О. О. Красноруцький [та ін.]; за заг. ред. Язлюка Б. О.; Західноукраїнський нац. ун-т. Тернопіль: [ЗУНУ], 2021. 376 с.
 19. Стійкість економіки: оцінювання та забезпечення: монографія / [А. В. Бойко, Д. Б. Шкуропадська, Ю. А. Гладка та ін.]; за ред. А. В. Бойко ; Київський національний торговельно-економічний університет. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 444 с.
 20. Модернізація економічної політики розвитку сфер діяльності та ринків : у 4-х частинах / НАН України, ДУ« Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». 2020. – Електрон. ресурс. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/326.pdf>

21. Глобальні проблеми сучасності: підручник / [В. С. Бакіров, А. П. Голіков, О. В. Азаренкова та ін.]; за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голікова, О. А. Довгаль [та ін.]; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків: [ХНУ імені В. Н. Каразіна], 2020. 632с.

22. Уманців Ю. М. Економічна політика держави : навч. посіб. / Ю. М. Уманців, О. І. Міняйло, Л. В. Лебедева. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 480 с.

23. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2019. 268 с.

24. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. – 492 с.

25. Уманців Ю. М., Сосько Ю. А., Лазебна І. В. Макроекономічний аналіз навч. посіб. / Ю. М. Уманців, Ю. А. Сосько, І. В. Лазебна. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.

26. Грушинська Н.М. Міжнародна спеціалізація національної економіки в умовах глобальної конкуренції: монографія. К., 2018. 430 с.

27. Проданова Л.В. Національний економічний розвиток: концепція, механізм, ресурсне забезпечення: монографія /Л.В. Проданова та ін.; за заг. ред. О. Б. Чернеги. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 330 с.

Інформаційні ресурси

28. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

29. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

30. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

31. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.

32. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.

33. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.

34. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

35. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org/>.

36. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.

37. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/>.

38. ООН. URL:<https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-NS><https://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.

39. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.

40. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. URL: www.niss.gov.ua.

41. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

42. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.

43. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.

44. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.

45. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.

46. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 2 «Структура та функції національної економіки» Семінар запитань і відповідей

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Національна економіка України: галузева, секторальна та територіальна (регіональна) структура.

3. *Підготуйте доповідь на тему «Відтворювальна структура економіки України»*

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Котвун О. І. Національна економіка. К., 2021. 170 с.
2. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка України: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 470 с.
3. Кухарська Н. О., Забарна Е. М., Задорожнюк Н. О. Національна економіка: теорія, методологія та сучасні тенденції трансформації: монографія. Херсон: Олді+, 2020. 288 с.
4. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова, О. А. Горобченко, Т. Г. Олійник, І. Г. Крилова, І. О. Мельник, О. А. Купчишина. Миколаїв : Іліон, 2020. 196 с.
5. Національна економіка: навчально-методичний посібник / уклад. О. В. Овсієнко. Харків: Нац. юрид. університет імені Ярослава Мудрого, 2020. 117 с.
6. Мельникова В.І. Національна економіка. К.: Центр учбової літератури, 2019. 248 с.
7. Національна економіка. Навчальний посібник. За загальною редакцією Л.С. Шевченко. К.: Вид-во «Право», 2019. 182 с.
8. Носова О.В. Національна економіка: навч. посібник / О.В.Носова. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.
9. Сіренко К. Ю. Національна економіка: навч.-метод посібник. Академія Державної пенітенціарної служби Чернігів: Академія ДПтС, 2019. 64 с
10. Чернявська О.В. Національна економіка: Навчальний посібник. К.: "Алерта", 2018. 502 с.
11. Національна економіка / за ред. О. О. Завгородня. Дніпро: НМЕТАУ, 2018. 144 с.
12. Куцик П. О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П. О., Ковтун О. І. Башнянин Г. І. Львів, 2017. 400 с

Додаткова

13. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 жовтня 2021 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі.К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 584 с.

14. Історія економіки та економічної думки: навчально-методичний посібник. Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 122 с.

15. Макроекономіка: практикум. Навчальний посібник. Ящишина І.В., Буторіна В.Б., Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 172 с.

16. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.

17. Конкурентоспроможність держави в умовах децентралізації [Текст] : кол. монографія / [Андрушків Р. Ю., Бидик А. Г., Галушак В. В. та ін. ; за ред. Н. Є. Кульчицької]; [Чортківський навч.-наук. ін-т підприємництва і бізнесу ЗУНУ]. Чортків : ЗУНУ, 2021. 292 с.

18. Прикладна економіка [Текст] : навч. посіб. / Б. О. Язлюк, А. І. Гулей, О. О. Красноручський [та ін.]; за заг. ред. Язлюка Б. О.; Західноукраїнський нац. ун-т. Тернопіль: [ЗУНУ], 2021. 376 с.

19. Стійкість економіки: оцінювання та забезпечення: монографія / [А. В. Бойко, Д. Б. Шкуропадська, Ю. А. Гладка та ін.]; за ред. А. В. Бойко ; Київський національний торговельно-економічний університет. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 444 с.

20. Модернізація економічної політики розвитку сфер діяльності та ринків : у 4-х частинах / НАН України, ДУ« Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». 2020. – Електрон. ресурс. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/326.pdf>

21. Глобальні проблеми сучасності: підручник / [В. С. Бакіров, А. П. Голіков, О. В. Азаренкова та ін.]; за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голікова, О. А. Довгаль [та ін.]; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків: [ХНУ імені В. Н. Каразіна], 2020. 632с.

22. Уманців Ю. М. Економічна політика держави : навч. посіб. / Ю. М. Уманців, О. І. Міняйло, Л. В. Лебедева. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 480 с.

23. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2019. 268 с.

24. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. – 492 с.

25. Уманців Ю. М., Сосько Ю. А., Лазебна І. В. Макроекономічний аналіз навч. посіб. / Ю. М. Уманців, Ю. А. Сосько, І. В. Лазебна. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.

26. Грушинська Н.М. Міжнародна спеціалізація національної економіки в умовах глобальної конкуренції: монографія. К., 2018. 430 с.

27. Проданова Л.В. Національний економічний розвиток: концепція, механізм, ресурсне забезпечення: монографія /Л.В. Проданова та ін.; за заг. ред. О. Б. Чернеги. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 330 с.

Інформаційні ресурси

28. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
29. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
30. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.
31. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.
32. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.
33. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.
34. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
35. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org/>.
36. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.
37. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/>.
38. ООН. URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-NS>
<https://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.
39. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
40. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. URL: www.niss.gov.ua.
41. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
42. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
43. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
44. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.
45. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.
46. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 3 «Типи національних економік» **Семінар – розгорнута бесіда**

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Тип національної економіки України.

Розв'яжіть тестові завдання.

1. Лібералізація, демонополізація та створення конкурентного середовища, інституціональні та структурні перетворення притаманні

А. традиційній економіці

В. ринковій економіці

С. адміністративній економіці

Д. перехідній економіці

2. Група країн, для якої темпи характерні порівняно швидкі темпи просування до ринкової системи

А. Польща, Угорщина, Чехія, Словаччина, Словенія, країни Балтії

В. Польща, Україна, Чехія, Словаччина, Словенія, країни Балтії

- C. Польща, Угорщина, Чехія, Словаччина, Словенія, країни Балтії, Росія
- D. Польща, Угорщина, Чехія, Словаччина, Словенія, Китай

3. Система соціально-економічних відносин зі значним впливом держави на соціально-економічний розвиток

- A. економічний лібералізм
- B. адміністративно-командна система
- C. економічний дирижізм
- D. немає правильної відповіді

4. Система соціально-економічних відносин, у якій домінують ринкові регулятори, а роль держави зведена до мінімуму

- A. економічний лібералізм
- B. адміністративно-командна система
- C. економічний дирижізм
- D. немає правильної відповіді

5. Японія – це країна, яку можна віднести до країн

- A. економічного лібералізму
- B. адміністративно-командної системи
- C. економічного дирижізму
- D. немає правильної відповіді

6. Альтернативна назва ліберальної моделі

- A. соціально орієнтована
- B. соціал-демократична
- C. держава добробуту
- D. приватно-корпоративна

7. Держава добробуту

- A. соціально орієнтована
- B. соціал-демократична
- C. держава добробуту
- D. приватно-корпоративна

8. Країнова модель економіки, основною метою якої є повна зайнятість і вирівнювання прибутків

- A. Американська
- B. Японська
- C. Шведська
- D. Німецька

9. Країнова модель економіки, яка базується на високому рівні продуктивності праці та орієнтуванні на досягнення успіху кожної окремої особистості

- A. Американська

- В. Японська
- С. Шведська
- Д. Німецька

10. Система соціально-економічних відносин, у якій державний сектор суттєво перевищує 10%, державні витрати сягають більше 30-35% від ВВП, активно використовуються прямі, адміністративні і специфічні методи

- А. економічний лібералізм
- В. адміністративно-командна система
- С. економічний дирижізм
- Д. немає правильної відповіді

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Котвун О. І. Національна економіка. К., 2021. 170 с.
2. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка України: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 470 с.
3. Кухарська Н. О., Забарна Е. М., Задорожнюк Н. О. Національна економіка: теорія, методологія та сучасні тенденції трансформації: монографія. Херсон: Олді+, 2020. 288 с.
4. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова, О. А. Горобченко, Т. Г. Олійник, І. Г. Крилова, І. О. Мельник, О. А. Купчишина. Миколаїв : Іліон, 2020. 196 с.
5. Національна економіка: навчально-методичний посібник / уклад. О. В. Овсієнко. Харків: Нац. юрид. університет імені Ярослава Мудрого, 2020. 117 с.
6. Мельникова В.І. Національна економіка. К.: Центр учбової літератури, 2019. 248 с.
7. Національна економіка. Навчальний посібник. За загальною редакцією Л.С. Шевченко. К.: Вид-во «Право», 2019. 182 с.
8. Носова О.В. Національна економіка: навч. посібник / О.В.Носова. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.
9. Сіренко К. Ю. Національна економіка: навч.-метод. посібник. Академія Державної пенітенціарної служби Чернігів: Академія ДПіС, 2019. 64 с.
10. Чернявська О.В. Національна економіка: Навчальний посібник. К.: "Алерта", 2018. 502 с.
11. Національна економіка / за ред. О. О. Завгородня. Дніпро: НМЕТАУ, 2018. 144 с.
12. Куцик П. О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П. О., Ковтун О. І. Башнянин Г. І. Львів, 2017. 400 с.

Додаткова

13. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 жовтня 2021 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 584 с.

14. Історія економіки та економічної думки: навчально-методичний посібник. Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 122 с.

15. Макроекономіка: практикум. Навчальний посібник. Яцишина І.В., Буторіна В.Б., Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 172 с.

16. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.

17. Конкурентоспроможність держави в умовах децентралізації [Текст] : кол. монографія / [Андрушків Р. Ю., Бидик А. Г., Галушак В. В. та ін. ; за ред. Н. Є. Кульчицької]; [Чортківський навч.-наук. ін-т підприємництва і бізнесу ЗУНУ]. Чортків : ЗУНУ, 2021. 292 с.

18. Прикладна економіка [Текст] : навч. посіб. / Б. О. Язлюк, А. І. Гулей, О. О. Красноручський [та ін.]; за заг. ред. Язлюка Б. О.; Західноукраїнський нац. ун-т. Тернопіль: [ЗУНУ], 2021. 376 с.

19. Стійкість економіки: оцінювання та забезпечення: монографія / [А. В. Бойко, Д. Б. Шкуропадська, Ю. А. Гладка та ін.]; за ред. А. В. Бойко ; Київський національний торговельно-економічний університет. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 444 с.

20. Модернізація економічної політики розвитку сфер діяльності та ринків : у 4-х частинах / НАН України, ДУ« Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». 2020. – Електрон. ресурс. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/326.pdf>

21. Глобальні проблеми сучасності: підручник / [В. С. Бакіров, А. П. Голіков, О. В. Азаренкова та ін.]; за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голікова, О. А. Довгаль [та ін.]; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків: [ХНУ імені В. Н. Каразіна], 2020. 632с.

22. Уманців Ю. М. Економічна політика держави : навч. посіб. / Ю. М. Уманців, О. І. Міняйло, Л. В. Лебедева. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 480 с.

23. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2019. 268 с.

24. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. – 492 с.

25. Уманців Ю. М., Сосько Ю. А., Лазебна І. В. Макроекономічний аналіз навч. посіб. / Ю. М. Уманців, Ю. А. Сосько, І. В. Лазебна. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.

26. Грушинська Н.М. Міжнародна спеціалізація національної економіки в умовах глобальної конкуренції: монографія. К., 2018. 430 с.

27. Проданова Л.В. Національний економічний розвиток: концепція, механізм, ресурсне забезпечення: монографія /Л.В. Проданова та ін.; за заг. ред. О. Б. Чернеги. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 330 с.

Інформаційні ресурси

28. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

29. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

30. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

31. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.
32. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.
33. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.
34. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
35. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.
36. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.
37. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/>.
38. ООН. URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems->
HS<https://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.
39. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
40. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. URL: www.niss.gov.ua.
41. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
42. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
43. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
44. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.
45. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.
46. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 4 «Країнові моделі соціально-економічного розвитку» **Семінар – дискусія**

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 Модель соціально-економічного розвитку України.
 Модель соціально-економічного розвитку ЄС.
3. *Визначити основні відмінності між моделями соціально-економічного розвитку країн. Заповнити таблицю.*

Параметри	Ліберальна або приватно- корпоративна модель	Модель соціально орієнтованої економіки	Соціал- демократична модель
...			

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Котвун О. І. Національна економіка. К., 2021. 170 с.
2. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка України: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 470 с.
3. Кухарська Н. О., Забарна Е. М., Задорожнюк Н. О. Національна економіка: теорія, методологія та сучасні тенденції трансформації: монографія. Херсон: Олді+, 2020. 288 с.
4. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова, О. А. Горобченко, Т. Г. Олійник, І. Г. Крилова, І. О. Мельник, О. А. Купчишина. Миколаїв : Іліон, 2020. 196 с.
5. Національна економіка: навчально-методичний посібник / уклад. О. В. Овсієнко. Харків: Нац. юрид. університет імені Ярослава Мудрого, 2020. 117 с.
6. Мельникова В.І. Національна економіка. К.: Центр учбової літератури, 2019. 248 с.
7. Національна економіка. Навчальний посібник. За загальною редакцією Л.С. Шевченко. К.: Вид-во «Право», 2019. 182 с.
8. Носова О.В. Національна економіка: навч. посібник / О.В.Носова. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.
9. Сіренко К. Ю. Національна економіка: навч.-метод. посібник. Академія Державної пенітенціарної служби Чернігів: Академія ДПтС, 2019. 64 с.
10. Чернявська О.В. Національна економіка: Навчальний посібник. К.: "Алерта", 2018. 502 с.
11. Національна економіка / за ред. О. О. Завгородня. Дніпро: НМЕТАУ, 2018. 144 с.
12. Куцик П. О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П. О., Ковтун О. І. Башнянин Г. І. Львів, 2017. 400 с.

Додаткова

13. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 жовтня 2021 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі.К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021.584 с.
14. Історія економіки та економічної думки: навчально-методичний посібник. Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 122 с.
15. Макроекономіка: практикум. Навчальний посібник. Яцишина І.В., Буторіна В.Б., Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 172 с.
16. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.
17. Конкурентоспроможність держави в умовах децентралізації [Текст] : кол. монографія / [Андрушків Р. Ю., Бидик А. Г., Галушак В. В. та ін. ; за ред. Н. Є. Кульчицької]; [Чортківський навч.-наук. ін-т підприємництва і бізнесу ЗУНУ]. Чортків : ЗУНУ, 2021. 292 с.

18. Прикладна економіка [Текст] : навч. посіб. / Б. О. Язлюк, А. І. Гулей, О. О. Красноруцький [та ін.]; за заг. ред. Язлюка Б. О.; Західноукраїнський нац. ун-т. Тернопіль: [ЗУНУ], 2021. 376 с.

19. Стійкість економіки: оцінювання та забезпечення: монографія / [А. В. Бойко, Д. Б. Шкуропадська, Ю. А. Гладка та ін.]; за ред. А. В. Бойко ; Київський національний торговельно-економічний університет. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 444 с.

20. Модернізація економічної політики розвитку сфер діяльності та ринків : у 4-х частинах / НАН України, ДУ« Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». 2020. – Електрон. ресурс. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/326.pdf>

21. Глобальні проблеми сучасності: підручник / [В. С. Бакіров, А. П. Голиков, О. В. Азаренкова та ін.]; за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голикова, О. А. Довгаль [та ін.]; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків: [ХНУ імені В. Н. Каразіна], 2020. 632с.

22. Уманців Ю. М. Економічна політика держави : навч. посіб. / Ю. М. Уманців, О. І. Міняйло, Л. В. Лебедева. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 480 с.

23. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2019. 268 с.

24. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. – 492 с.

25. Уманців Ю. М., Сосько Ю. А., Лазебна І. В. Макроекономічний аналіз навч. посіб. / Ю. М. Уманців, Ю. А. Сосько, І. В. Лазебна. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.

26. Грушинська Н.М. Міжнародна спеціалізація національної економіки в умовах глобальної конкуренції: монографія. К., 2018. 430 с.

27. Проданова Л.В. Національний економічний розвиток: концепція, механізм, ресурсне забезпечення: монографія /Л.В. Проданова та ін.; за заг. ред. О. Б. Чернеги. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 330 с.

Інформаційні ресурси

28. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

29. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

30. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

31. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.

32. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.

33. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_ks.htm.

34. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

35. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.

36. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.

37. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/>.

38. ООН. URL:<https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-NS><https://www.unctad.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.

39. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
40. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. URL: www.niss.gov.ua.
41. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
42. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
43. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
44. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.
45. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.
46. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 5 «Сутність економічного зростання та розвитку» *Семінар – розгорнута бесіда*

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Типи еколого-економічного розвитку.

Слабка та сильна стійкість.

Розв'яжіть тестові завдання.

1. Перехід від одного стану економіки до іншого, коли у новому періоді не тільки збільшується виробництво тих самих товарів і послуг, що вже вироблялися раніше, а має місце й виробництво нових товарів і послуг з використанням нових технологій порівняно з минулим періодом

- A. економічний розвиток
- B. економічне зростання
- C. економічне піднесення
- D. економічний занепад

2. Економічний цикл, тривалість якого 10 років

- A. цикл Жуглара
- B. цикл Кондратьєва
- C. цикли Дж. Кітчина
- D. цикли Кузнеця та цикл Коваля

3. Економічний цикл, тривалість якого 20 років

- A. цикл Жуглара
- B. цикл Кондратьєва
- C. цикли Дж. Кітчина
- D. цикли Кузнеця та цикл Коваля

4. Тип економічного зростання, який дозволяє швидко освоїти природні ресурси, однак ці ресурси використовуються нераціонально

- A. інтенсивний

- В. продуктивний
- С. нормативний
- Д. екстенсивний

5. За вектором розвитку розвиток економіки може бути

- А. екстенсивним та інтенсивним
- В. прогнозованим та біфуркаційним
- С. прогресивним та регресивним
- Д. стійким та нестійким

6. За можливістю адаптування виділяють такі види економічного розвитку

- А. конвергентний та дивергентний
- В. екстенсивний та інтенсивний
- С. прогнозований та біфуркаційний
- Д. немає вірної відповіді

7. Економіка, в якій має місце лише природне безробіття

- А. характеризується повною зайнятістю
- В. характеризується неповною зайнятістю
- С. не розвивається
- Д. у стані дефолту

8. Відношення між рівнем безробіття і відставанням ВВП визначається

- А. законом Олкена
- В. законом Оукена
- С. законом Олфена
- Д. законом Олофа

9. Коли фактичний рівень безробіття перевищує природний рівень на 1%, то відставання обсягу ВВП становить

- А. 1%
- В. 1,5%
- С. 2%
- Д. 2,5%

10. Моделі Кобба-Дугласа, Р. Солоу, модель Рамсея-Касса-Купманса

- А. моделі класичного напрямку
- В. моделі неокласичного напрямку
- С. моделі, що базуються на кейнсіанській теорії
- Д. немає вірної відповіді

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Котвун О. І. Національна економіка. К., 2021. 170 с.

2. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка України: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 470 с.

3. Кухарська Н. О., Забарна Е. М., Задорожнюк Н. О. Національна економіка: теорія, методологія та сучасні тенденції трансформації: монографія. Херсон: Олді+, 2020. 288 с.

4. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова, О. А. Горобченко, Т. Г. Олійник, І. Г. Крилова, І. О. Мельник, О. А. Купчишина. Миколаїв : Іліон, 2020. 196 с.

5. Національна економіка: навчально-методичний посібник / уклад. О. В. Овсієнко. Харків: Нац. юрид. університет імені Ярослава Мудрого, 2020. 117 с.

6. Мельникова В.І. Національна економіка. К.: Центр учбової літератури, 2019. 248 с.

7. Національна економіка. Навчальний посібник. За загальною редакцією Л.С. Шевченко. К.: Вид-во «Право», 2019. 182 с.

8. Носова О.В. Національна економіка: навч. посібник / О.В.Носова. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.

9. Сіренко К. Ю. Національна економіка: навч.-метод. посібник. Академія Державної пенітенціарної служби Чернігів: Академія ДПіТС, 2019. 64 с.

10. Чернявська О.В. Національна економіка: Навчальний посібник. К.: "Алерта", 2018. 502 с.

11. Національна економіка / за ред. О. О. Завгородня. Дніпро: НМЕТАУ, 2018. 144 с.

12. Куцик П. О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П. О., Ковтун О. І. Башнянин Г. І. Львів, 2017. 400 с.

Додаткова

13. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 жовтня 2021 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 584 с.

14. Історія економіки та економічної думки: навчально-методичний посібник. Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 122 с.

15. Макроекономіка: практикум. Навчальний посібник. Яцишина І.В., Буторіна В.Б., Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 172 с.

16. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.

17. Конкурентоспроможність держави в умовах децентралізації [Текст] : кол. монографія / [Андрушків Р. Ю., Бидик А. Г., Галушак В. В. та ін. ; за ред. Н. Є. Кульчицької]; [Чортківський навч.-наук. ін-т підприємництва і бізнесу ЗУНУ]. Чортків : ЗУНУ, 2021. 292 с.

18. Прикладна економіка [Текст] : навч. посіб. / Б. О. Язлюк, А. І. Гулей, О. О. Красноручський [та ін.]; за заг. ред. Язлюка Б. О.; Західноукраїнський нац. ун-т. Тернопіль: [ЗУНУ], 2021. 376 с.

19. Стійкість економіки: оцінювання та забезпечення: монографія / [А. В. Бойко, Д. Б. Шкуропадська, Ю. А. Гладка та ін.]; за ред. А. В. Бойко ; Київський

національний торговельно-економічний університет. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 444 с.

20. Модернізація економічної політики розвитку сфер діяльності та ринків : у 4-х частинах / НАН України, ДУ« Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». 2020. – Електрон. ресурс. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/326.pdf>

21. Глобальні проблеми сучасності: підручник / [В. С. Бакіров, А. П. Голиков, О. В. Азаренкова та ін.]; за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голикова, О. А. Довгаль [та ін.]; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків: [ХНУ імені В. Н. Каразіна], 2020. 632с.

22. Уманців Ю. М. Економічна політика держави : навч. посіб. / Ю. М. Уманців, О. І. Мінняло, Л. В. Лебедева. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 480 с.

23. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2019. 268 с.

24. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. – 492 с.

25. Уманців Ю. М., Сонько Ю. А., Лазебна І. В. Макроекономічний аналіз навч. посіб. / Ю. М. Уманців, Ю. А. Сонько, І. В. Лазебна. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.

26. Грушинська Н.М. Міжнародна спеціалізація національної економіки в умовах глобальної конкуренції: монографія. К., 2018. 430 с.

27. Проданова Л.В. Національний економічний розвиток: концепція, механізм, ресурсне забезпечення: монографія /Л.В. Проданова та ін.; за заг. ред. О. Б. Чернеги. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 330 с.

Інформаційні ресурси

28. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

29. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

30. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

31. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.

32. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.

33. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.

34. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

35. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org/>.

36. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.

37. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/>.

38. ООН. URL:<https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-NS><https://www.unctad.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.

39. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.

40. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. URL: www.niss.gov.ua.

41. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

42. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/>.
43. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
44. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.
45. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.
46. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 6 «Види та моделі економічного зростання та розвитку» **Семінар запитань і відповідей**

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
Циклічність економічного розвитку України.
3. *На основі даних Державної служби статистики України¹¹, розрахувати реальний ВВП та зробити висновок про його динаміку. Представити результати свого дослідження у вигляді доповіді.*

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Котвун О. І. Національна економіка. К., 2021. 170 с.
2. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка України: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 470 с.
3. Кухарська Н. О., Забарна Е. М., Задорожнюк Н. О. Національна економіка: теорія, методологія та сучасні тенденції трансформації: монографія. Херсон: Олді+, 2020. 288 с.
4. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова, О. А. Горобченко, Т. Г. Олійник, І. Г. Крилова, І. О. Мельник, О. А. Купчишина. Миколаїв : Іліон, 2020. 196 с.
5. Національна економіка: навчально-методичний посібник / уклад. О. В. Овсієнко. Харків: Нац. юрид. університет імені Ярослава Мудрого, 2020. 117 с.
6. Мельникова В.І. Національна економіка. К.: Центр учбової літератури, 2019. 248 с.
7. Національна економіка. Навчальний посібник. За загальною редакцією Л.С. Шевченко. К.: Вид-во «Право», 2019. 182 с.
8. Носова О.В. Національна економіка: навч. посібник / О.В.Носова. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.
9. Сіренко К. Ю. Національна економіка: навч.-метод. посібник. Академія Державної пенітенціарної служби Чернігів: Академія ДПтС, 2019. 64 с.
10. Чернявська О.В. Національна економіка: Навчальний посібник. К.: "Алерта", 2018. 502 с.

¹¹ Джерело: Держава служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

11. Національна економіка / за ред. О. О. Завгородня. Дніпро: НМЕТАУ, 2018. 144 с.

12. Куцик П. О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П. О., Ковтун О. І. Башнянин Г. І. Львів, 2017. 400 с

Додаткова

13. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 жовтня 2021 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі.К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021.584 с.

14. Історія економіки та економічної думки: навчально-методичний посібник. Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 122 с.

15. Макроекономіка: практикум. Навчальний посібник. Яцишина І.В., Буторіна В.Б., Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 172 с.

16. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.

17. Конкурентоспроможність держави в умовах децентралізації [Текст] : кол. монографія / [Андрушків Р. Ю., Бидик А. Г., Галушак В. В. та ін. ; за ред. Н. Є. Кульчицької]; [Чортківський навч.-наук. ін-т підприємництва і бізнесу ЗУНУ]. Чортків : ЗУНУ, 2021. 292 с.

18. Прикладна економіка [Текст] : навч. посіб. / Б. О. Язлюк, А. І. Гулей, О. О. Красноручський [та ін.]; за заг. ред. Язлюка Б. О.; Західноукраїнський нац. ун-т. Тернопіль: [ЗУНУ], 2021. 376 с.

19. Стійкість економіки: оцінювання та забезпечення: монографія / [А. В. Бойко, Д. Б. Шкуропадська, Ю. А. Гладка та ін.]; за ред. А. В. Бойко ; Київський національний торговельно-економічний університет. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 444 с.

20. Модернізація економічної політики розвитку сфер діяльності та ринків : у 4-х частинах / НАН України, ДУ« Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». 2020. – Електрон. ресурс. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/326.pdf>

21. Глобальні проблеми сучасності: підручник / [В. С. Бакіров, А. П. Голиков, О. В. Азаренкова та ін.]; за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голикова, О. А. Довгаль [та ін.]; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків: [ХНУ імені В. Н. Каразіна], 2020. 632с.

22. Уманців Ю. М. Економічна політика держави : навч. посіб. / Ю. М. Уманців, О. І. Міняйло, Л. В. Лебедева. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 480 с.

23. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2019. 268 с.

24. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. – 492 с.

25. Уманців Ю. М., Сосько Ю. А., Лазебна І. В. Макроекономічний аналіз навч. посіб. / Ю. М. Уманців, Ю. А. Сосько, І. В. Лазебна. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.

26. Грушинська Н.М. Міжнародна спеціалізація національної економіки в умовах глобальної конкуренції: монографія. К., 2018. 430 с.

27. Проданова Л.В. Національний економічний розвиток: концепція, механізм, ресурсне забезпечення: монографія /Л.В. Проданова та ін.; за заг. ред. О. Б. Чернеги. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 330 с.

Інформаційні ресурси

28. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

29. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

30. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

31. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.

32. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.

33. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.

34. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

35. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.

36. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.

37. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/>.

38. ООН. URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-NShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.

39. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.

40. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. URL: www.niss.gov.ua.

41. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

42. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.

43. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.

44. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.

45. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.

46. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 7 «Складові економічного потенціалу національної економіки»

Семінар – дискусія

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Технологічний устрій національної економіки.

Природні ресурси України.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Економічні можливості національної економіки та суспільного відтворення

А. економічний потенціал

В. економічне зростання

- C. економічне піднесення
- D. економічний розвиток

2. Часто ототожнюється з кількісною та якісною характеристиками ресурсів, наявних в країні і втілених в матеріальній і нематеріальній формах

- A. економічний потенціал
- B. економічне зростання
- C. економічне піднесення
- D. економічний розвиток

3. Сукупна вартість всіх економічних активів (як фінансових, так і нефінансових) в ринкових цінах, що знаходяться у власності резидентів країни, за вирахуванням їх фінансових зобов'язань нерезидентам країни

- A. економічний потенціал
- B. економічне багатство
- C. економічне піднесення
- D. економічний розвиток

4. Найважливішою характеристикою, що визначає потенційні можливості країни з виробництва товарів і послуг, є

- A. природно-ресурсний потенціал
- B. інноваційний потенціал
- C. людський потенціал
- D. економічне багатство

5. Основний капітал та інші нефінансові та фінансові активи, природні ресурси, людські ресурси

- A. економічний потенціал
- B. економічне багатство
- C. економічне зростання
- D. економічний розвиток

6. Ресурсні можливості виробництва визначає

- A. економічний потенціал
- B. економічне багатство
- C. економічне зростання
- D. економічний розвиток

7. Найчастіше для кількісної оцінки економічного потенціалу використовують показник

- A. ВНД
- B. ВВП
- C. ВНП
- D. НД

8. Характеризує суспільне виробництво з точки зору рівня розвитку та ступеня задоволення соціальних потреб

- A. кінцева ефективність використання економічного потенціалу
- B. цільова ефективність використання економічного потенціалу
- C. ресурсна ефективність використання економічного потенціалу
- D. немає вірної відповіді

9. Відображає максимально розумне використання обмежених ресурсів, поєднання виробничих факторів та впровадження ресурсозберігаючих технологій організаційна ефективність суспільного виробництва

- A. кінцева ефективність використання економічного потенціалу
- B. цільова ефективність використання економічного потенціалу
- C. ресурсна ефективність використання економічного потенціалу
- D. немає вірної відповіді

10. Цільова ефективність

- A. не пов'язана із ресурсною ефективністю
- B. прямо пропорційна ресурсній
- C. зворотно пропорційна ресурсній
- D. немає вірної відповіді

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Котвун О. І. Національна економіка. К., 2021. 170 с.
2. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка України: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 470 с.
3. Кухарська Н. О., Забарна Е. М., Задорожнюк Н. О. Національна економіка: теорія, методологія та сучасні тенденції трансформації: монографія. Херсон: Олді+, 2020. 288 с.
4. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова, О. А. Горобченко, Т. Г. Олійник, І. Г. Крилова, І. О. Мельник, О. А. Купчишина. Миколаїв : Іліон, 2020. 196 с.
5. Національна економіка: навчально-методичний посібник / уклад. О. В. Овсієнко. Харків: Нац. юрид. університет імені Ярослава Мудрого, 2020. 117 с.
6. Мельникова В.І. Національна економіка. К.: Центр учбової літератури, 2019. 248 с.
7. Національна економіка. Навчальний посібник. За загальною редакцією Л.С. Шевченко. К.: Вид-во «Право», 2019. 182 с.
8. Носова О.В. Національна економіка: навч. посібник / О.В.Носова. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.
9. Сіренко К. Ю. Національна економіка: навч.-метод посібник. Академія Державної пенітенціарної служби Чернігів: Академія ДПтС, 2019. 64 с
10. Чернявська О.В. Національна економіка: Навчальний посібник. К.: "Алерта", 2018. 502 с.

11. Національна економіка / за ред. О. О. Завгородня. Дніпро: НМЕТАУ, 2018. 144 с.

12. Куцик П. О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П. О., Ковтун О. І. Башнянин Г. І. Львів, 2017. 400 с

Додаткова

13. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 жовтня 2021 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі.К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021.584 с.

14. Історія економіки та економічної думки: навчально-методичний посібник. Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 122 с.

15. Макроекономіка: практикум. Навчальний посібник. Яцишина І.В., Буторіна В.Б., Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 172 с.

16. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.

17. Конкурентоспроможність держави в умовах децентралізації [Текст] : кол. монографія / [Андрушків Р. Ю., Бидик А. Г., Галушак В. В. та ін. ; за ред. Н. Є. Кульчицької]; [Чортківський навч.-наук. ін-т підприємництва і бізнесу ЗУНУ]. Чортків : ЗУНУ, 2021. 292 с.

18. Прикладна економіка [Текст] : навч. посіб. / Б. О. Язлюк, А. І. Гулей, О. О. Красноручський [та ін.]; за заг. ред. Язлюка Б. О.; Західноукраїнський нац. ун-т. Тернопіль: [ЗУНУ], 2021. 376 с.

19. Стійкість економіки: оцінювання та забезпечення: монографія / [А. В. Бойко, Д. Б. Шкуропадська, Ю. А. Гладка та ін.]; за ред. А. В. Бойко ; Київський національний торговельно-економічний університет. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 444 с.

20. Модернізація економічної політики розвитку сфер діяльності та ринків : у 4-х частинах / НАН України, ДУ« Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». 2020. – Електрон. ресурс. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/326.pdf>

21. Глобальні проблеми сучасності: підручник / [В. С. Бакіров, А. П. Голиков, О. В. Азаренкова та ін.]; за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голикова, О. А. Довгаль [та ін.]; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків: [ХНУ імені В. Н. Каразіна], 2020. 632с.

22. Уманців Ю. М. Економічна політика держави : навч. посіб. / Ю. М. Уманців, О. І. Міняйло, Л. В. Лебедева. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 480 с.

23. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2019. 268 с.

24. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. – 492 с.

25. Уманців Ю. М., Сонько Ю. А., Лазебна І. В. Макроекономічний аналіз навч. посіб. / Ю. М. Уманців, Ю. А. Сонько, І. В. Лазебна. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.

26. Грушинська Н.М. Міжнародна спеціалізація національної економіки в умовах глобальної конкуренції: монографія. К., 2018. 430 с.

27. Проданова Л.В. Національний економічний розвиток: концепція, механізм, ресурсне забезпечення: монографія /Л.В. Проданова та ін.; за заг. ред. О. Б. Чернеги. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 330 с.

Інформаційні ресурси

28. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

29. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

30. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

31. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.

32. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.

33. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.

34. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

35. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.

36. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.

37. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/>.

38. ООН. URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-NS>
<https://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.

39. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.

40. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. URL: www.niss.gov.ua.

41. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

42. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.

43. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.

44. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.

45. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.

46. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 8 «Фактори, що впливають на формування економічного потенціалу національної економіки»

Семінар – дискусія

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Показники оцінки економічного потенціалу: національний та міжнародний аспекти.

3. На основі даних *Global wealth report*¹² оцінити національне багатство України та його динаміку за 5 років. Перший рік аналізу – рік, що передує поточному року.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Котвун О. І. Національна економіка. К., 2021. 170 с.
2. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка України: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 470 с.
3. Кухарська Н. О., Забарна Е. М., Задорожнюк Н. О. Національна економіка: теорія, методологія та сучасні тенденції трансформації: монографія. Херсон: Олді+, 2020. 288 с.
4. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова, О. А. Горобченко, Т. Г. Олійник, І. Г. Крилова, І. О. Мельник, О. А. Купчишина. Миколаїв : Іліон, 2020. 196 с.
5. Національна економіка: навчально-методичний посібник / уклад. О. В. Овсієнко. Харків: Нац. юрид. університет імені Ярослава Мудрого, 2020. 117 с.
6. Мельникова В.І. Національна економіка. К.: Центр учбової літератури, 2019. 248 с.
7. Національна економіка. Навчальний посібник. За загальною редакцією Л.С. Шевченко. К.: Вид-во «Право», 2019. 182 с.
8. Носова О.В. Національна економіка: навч. посібник / О.В.Носова. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.
9. Сіренко К. Ю. Національна економіка: навч.-метод посібник. Академія Державної пенітенціарної служби Чернігів: Академія ДПтС, 2019. 64 с
10. Чернявська О.В. Національна економіка: Навчальний посібник. К.: "Алерта", 2018. 502 с.
11. Національна економіка / за ред. О. О. Завгородня. Дніпро: НМЕТАУ, 2018. 144 с.
12. Куцик П. О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П. О., Ковтун О. І. Башнянин Г. І. Львів, 2017. 400 с

Додаткова

13. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 жовтня 2021 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі.К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021.584 с.
14. Історія економіки та економічної думки: навчально-методичний посібник. Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 122 с.
15. Макроекономіка: практикум. Навчальний посібник. Яцишина І.В., Буторіна В.Б., Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 172 с.

¹² Джерело: *Global wealth report*. URL: <https://www.credit-suisse.com/about-us/en/reports-research/global-wealth-report.html>

16. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.

17. Конкурентоспроможність держави в умовах децентралізації [Текст] : кол. монографія / [Андрушків Р. Ю., Бидик А. Г., Галушак В. В. та ін. ; за ред. Н. Є. Кульчицької]; [Чортківський навч.-наук. ін-т підприємництва і бізнесу ЗУНУ]. Чортків : ЗУНУ, 2021. 292 с.

18. Прикладна економіка [Текст] : навч. посіб. / Б. О. Язлюк, А. І. Гулей, О. О. Красноруцький [та ін.]; за заг. ред. Язлюка Б. О.; Західноукраїнський нац. ун-т. Тернопіль: [ЗУНУ], 2021. 376 с.

19. Стійкість економіки: оцінювання та забезпечення: монографія / [А. В. Бойко, Д. Б. Шкуропадська, Ю. А. Гладка та ін.]; за ред. А. В. Бойко ; Київський національний торговельно-економічний університет. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 444 с.

20. Модернізація економічної політики розвитку сфер діяльності та ринків : у 4-х частинах / НАН України, ДУ« Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». 2020. – Електрон. ресурс. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/326.pdf>

21. Глобальні проблеми сучасності: підручник / [В. С. Бакіров, А. П. Голіков, О. В. Азаренкова та ін.]; за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голікова, О. А. Довгаль [та ін.]; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків: [ХНУ імені В. Н. Каразіна], 2020. 632с.

22. Уманців Ю. М. Економічна політика держави : навч. посіб. / Ю. М. Уманців, О. І. Міняйло, Л. В. Лебедева. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 480 с.

23. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2019. 268 с.

24. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. – 492 с.

25. Уманців Ю. М., Сонько Ю. А., Лазебна І. В. Макроекономічний аналіз навч. посіб. / Ю. М. Уманців, Ю. А. Сонько, І. В. Лазебна. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.

26. Грушинська Н.М. Міжнародна спеціалізація національної економіки в умовах глобальної конкуренції: монографія. К., 2018. 430 с.

27. Проданова Л.В. Національний економічний розвиток: концепція, механізм, ресурсне забезпечення: монографія /Л.В. Проданова та ін.; за заг. ред. О. Б. Чернеги. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 330 с.

Інформаційні ресурси

28. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

29. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

30. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

31. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.

32. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.

33. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.

34. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

35. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org/>.

36. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.
37. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/>.
38. ООН. URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems->
HS<https://www.unngm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.
39. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
40. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. URL: www.niss.gov.ua.
41. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
42. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
43. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
44. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.
45. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.
46. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

АНАЛІЗ, РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК

Семінар 9 «Аналіз особливостей розвитку національної економіки» *Семінар – розгорнута бесіда*

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Показники системи національних рахунків та їх взаємозв'язок.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Базується на визначенні макроекономічних параметрів минулого періоду з метою отримання інформації про те, як національна економіка функціонувала і які результати досягла

- A. ex post аналіз
- B. ex ante аналіз
- C. регресійний аналіз
- D. кореляційний аналіз

2. Прогнозне моделювання економічних явищ та процесів на основі певних теоретичних концепцій

- A. ex post аналіз
- B. ex ante аналіз
- C. регресійний аналіз
- D. кореляційний аналіз

3. Кореляційно-регресійний метод використовується у межах

- A. ex post аналіз
- B. ex ante аналіз
- C. регресійний аналіз
- D. кореляційний аналіз

4. Методика дослідження впливу факторів, зв'язок яких із результативним показником має функціональний характер

- A. ex post аналіз
- B. ex ante аналіз
- C. детермінований факторний аналіз
- D. стохастичний факторний аналіз

5. Методика дослідження факторів, зв'язок яких із результативним показником є неповним, імовірним, кореляційним

- A. ex post аналіз
- B. ex ante аналіз
- C. детермінований факторний аналіз
- D. стохастичний факторний аналіз

6. Моделі, в яких результативний показник є алгебраїчною сумою декількох факторних показників

- A. адитивні
- B. мультиплікативні
- C. кратні
- D. змішані (комбіновані)

7. Моделі, в яких результативний показник є добутком декількох факторних показників

- A. адитивні
- B. мультиплікативні
- C. кратні
- D. змішані (комбіновані)

8. Моделі, в яких результативний показник визначається діленням одного факторного показника на інший

- A. адитивні
- B. мультиплікативні
- C. кратні
- D. змішані (комбіновані)

9. Статистичний показник, що використовується в статистичних моделях як міра залежності варіації залежної змінної від варіації незалежних змінних

- A. коефіцієнт детермінації
- B. коефіцієнт кореляції
- C. коефіцієнт згладження

Д. коефіцієнт адитивності

10. СНР є складовою

А. ex post аналізу

В. ex ante аналізу

С. регресійний аналізу

Д. кореляційний аналізу

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Котвун О. І. Національна економіка. К., 2021. 170 с.

2. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка України: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 470 с.

3. Кухарська Н. О., Забарна Е. М., Задорожнюк Н. О. Національна економіка: теорія, методологія та сучасні тенденції трансформації: монографія. Херсон: Олді+, 2020. 288 с.

4. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова, О. А. Горобченко, Т. Г. Олійник, І. Г. Крилова, І. О. Мельник, О. А. Купчишина. Миколаїв : Іліон, 2020. 196 с.

5. Національна економіка: навчально-методичний посібник / уклад. О. В. Овсієнко. Харків: Нац. юрид. університет імені Ярослава Мудрого, 2020. 117 с.

6. Мельникова В.І. Національна економіка. К.: Центр учбової літератури, 2019. 248 с.

7. Національна економіка. Навчальний посібник. За загальною редакцією Л.С. Шевченко. К.: Вид-во «Право», 2019. 182 с.

8. Носова О.В. Національна економіка: навч. посібник / О.В.Носова. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.

9. Сіренко К. Ю. Національна економіка: навч.-метод посібник. Академія Державної пенітенціарної служби Чернігів: Академія ДПТС, 2019. 64 с

10. Чернявська О.В. Національна економіка: Навчальний посібник. К.: "Алерта", 2018. 502 с.

11. Національна економіка / за ред. О. О. Завгородня. Дніпро: НМЕТАУ, 2018. 144 с.

12. Куцик П. О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П. О., Ковтун О. І. Башнянин Г. І. Львів, 2017. 400 с

Додаткова

13. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 жовтня 2021 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі.К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021.584 с.

14. Історія економіки та економічної думки: навчально-методичний посібник. Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 122 с.

15. Макроекономіка: практикум. Навчальний посібник. Яцишина І.В., Буторіна В.Б., Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 172 с.

16. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.

17. Конкурентоспроможність держави в умовах децентралізації [Текст] : кол. монографія / [Андрушків Р. Ю., Бидик А. Г., Галушак В. В. та ін. ; за ред. Н. Є. Кульчицької]; [Чортківський навч.-наук. ін-т підприємництва і бізнесу ЗУНУ]. Чортків : ЗУНУ, 2021. 292 с.

18. Прикладна економіка [Текст] : навч. посіб. / Б. О. Язлюк, А. І. Гулей, О. О. Красноруцький [та ін.]; за заг. ред. Язлюка Б. О.; Західноукраїнський нац. ун-т. Тернопіль: [ЗУНУ], 2021. 376 с.

19. Стійкість економіки: оцінювання та забезпечення: монографія / [А. В. Бойко, Д. Б. Шкуропадська, Ю. А. Гладка та ін.]; за ред. А. В. Бойко ; Київський національний торговельно-економічний університет. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 444 с.

20. Модернізація економічної політики розвитку сфер діяльності та ринків : у 4-х частинах / НАН України, ДУ« Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». 2020. – Електрон. ресурс. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/326.pdf>

21. Глобальні проблеми сучасності: підручник / [В. С. Бакіров, А. П. Голіков, О. В. Азаренкова та ін.]; за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голікова, О. А. Довгаль [та ін.]; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків: [ХНУ імені В. Н. Каразіна], 2020. 632с.

22. Уманців Ю. М. Економічна політика держави : навч. посіб. / Ю. М. Уманців, О. І. Міняйло, Л. В. Лебедева. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 480 с.

23. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2019. 268 с.

24. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. – 492 с.

25. Уманців Ю. М., Сосько Ю. А., Лазебна І. В. Макроекономічний аналіз навч. посіб. / Ю. М. Уманців, Ю. А. Сосько, І. В. Лазебна. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.

26. Грушинська Н.М. Міжнародна спеціалізація національної економіки в умовах глобальної конкуренції: монографія. К., 2018. 430 с.

27. Проданова Л.В. Національний економічний розвиток: концепція, механізм, ресурсне забезпечення: монографія /Л.В. Проданова та ін.; за заг. ред. О. Б. Чернеги. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 330 с.

Інформаційні ресурси

28. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

29. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

30. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

31. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.

32. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.

33. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_ks.htm.

34. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

35. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org/>.

36. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.
37. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/>.
38. ООН. URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-HS>
<https://www.unngm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.
39. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
40. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. URL: www.niss.gov.ua.
41. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
42. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
43. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
44. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.
45. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.
46. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 10 «Оцінка статистики та динаміки національних економік»
Семінар запитань і відповідей

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Методи аналізу рядів динаміки.

3. На основі інформації, поданої нижче, оцініть та представте рівняння регресії впливу X_1 та X_2 на Y . Обґрунтуйте можливість використання отриманого рівняння регресії для прогнозування.

Спостереження	Y	x1	x2
1	2	3	4
1	576897,6	13590	19180,2
2	662194,2	5527	19231,1
3	516914,3	80951	19261,4
4	496806,2	3201	19314,2
5	370463,1	4863	18073,3
6	419364	31670	16443,2
7	2860533,9	46322	16276,9
8	3850965,9	2943	16156,4
9	2721072,8	50330	16360,9
10	1796486,5	26443	16578
11	1296954,4	42853	19180,2
12	1493195,7	35412	19231,1
13	507476,2	11682	19261,4
14	710129,5	35554	19314,2
15	836605,1	74564	18073,3

1	2	3	4
16	757833,3	26445	16443,2
17	626253,6	13590	16276,9
18	516925,1	5527	16156,4
19	2265735,8	80951	16360,9
20	3097785,5	3201	16578

Семінар 11 «Типи державного регулювання національної економіки»
Семінар – розгорнута бесіда

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Роль та повноваження НБУ у державному регулюванні економіки.

Роль та повноваження Кабінету Міністрів у державному регулюванні економіки.

Роль та повноваження Президента у державному регулюванні економіки.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Визначення стратегічних цілей розвитку економіки; державне цільове фінансування; надання цільових дотацій; встановлення та обмеження цін; встановлення квот на виробництво, ввезення і вивезення продукції; ліцензування діяльності та операцій з експорту та імпорту; проведення державної експертизи та встановлення державних стандартів та ін.

A. методи прямого регулювання

B. методи непрямого регулювання

C. методи зворотнього регулювання

D. всі відповіді вірні

2. Використовується для створення сприятливого економічного середовища, щоб змусити учасників ринкової економіки діяти у правильному напрямку країни

A. методи прямого регулювання

B. методи непрямого регулювання

C. методи зворотнього регулювання

D. всі відповіді вірні

3. Вищий законодавчий орган, у компетенцію якого входить: прийняття й змінення законів, постанов, інших законодавчих актів і контроль за їх виконанням, визначення основ державної економічної політики, в тому числі кредитно-грошової, затвердження держбюджету

A. Верховна Рада України

B. Кабінет Міністрів

C. Парламент

D. Президент

4. Включають методи фінансово-бюджетного, грошово-кредитного, цінового та валютного регулювання

- A. економічні методи
- B. адміністративні методи
- C. правові методи
- D. всі відповіді вірні

5. Встановлення системи податків, рівнів оподаткування, пільг в оподаткуванні, диференціювання податків; надання пільг в кредитуванні; сприяння в залученні іноземних інвестицій; регулювання валютного курсу національної грошової одиниці; митне регулювання експорту й імпорту, встановлення валютних курсів та умов обміну валют

- A. методи прямого регулювання
- B. методи непрямого регулювання
- C. методи зворотнього регулювання
- D. всі відповіді вірні

6. Економічна політика, яка визначає джерела створення державної скарбниці, забезпечує формування податкової системи й державного бюджет

- A. антициклічна політика
- B. структурна політика
- C. фіскальна політика
- D. монетарна політика

7. Економічна політика, яка регулює капіталовкладення з метою структурної перебудови виробництва, його технічного й технологічного відновлення й модифікації

- A. антициклічна політика
- B. структурна політика
- C. фіскальна політика
- D. немає правильної відповіді

8. Економічна політика, яка спрямована на підтримку певних стабільних темпів економічного зростання

- A. антициклічна політика
- B. структурна політика
- C. фіскальна політика
- D. монетарна політика

9. Економічний цикл, секторальна, галузева і регіональна структура господарства, умови накопичення капіталу, зайнятість, грошовий обіг, платіжний баланс, ціни, умови конкуренції

- A. об'єкти державного регулювання економіки
- B. суб'єкти державного регулювання економіки
- C. предмети державного регулювання економіки
- D. немає правильної відповіді

10. Квотування, лімітування, ліцензування, нормування, стандартизацію, державні замовлення тощо

- A. економічні методи
- B. адміністративні методи
- C. правові методи
- D. всі відповіді вірні

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Котвун О. І. Національна економіка. К., 2021. 170 с.
2. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка України: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 470 с.
3. Кухарська Н. О., Забарна Е. М., Задорожнюк Н. О. Національна економіка: теорія, методологія та сучасні тенденції трансформації: монографія. Херсон: Олді+, 2020. 288 с.
4. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова, О. А. Горобченко, Т. Г. Олійник, І. Г. Крилова, І. О. Мельник, О. А. Купчишина. Миколаїв: Іліон, 2020. 196 с.
5. Національна економіка: навчально-методичний посібник / уклад. О. В. Овсієнко. Харків: Нац. юрид. університет імені Ярослава Мудрого, 2020. 117 с.
6. Мельникова В.І. Національна економіка. К.: Центр учбової літератури, 2019. 248 с.
7. Національна економіка. Навчальний посібник. За загальною редакцією Л.С. Шевченко. К.: Вид-во «Право», 2019. 182 с.
8. Носова О.В. Національна економіка: навч. посібник / О.В.Носова. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.
9. Сіренко К. Ю. Національна економіка: навч.-метод. посібник. Академія Державної пенітенціарної служби Чернігів: Академія ДПТС, 2019. 64 с.
10. Чернявська О.В. Національна економіка: Навчальний посібник. К.: "Алерта", 2018. 502 с.
11. Національна економіка / за ред. О. О. Завгородня. Дніпро: НМЕТАУ, 2018. 144 с.
12. Куцик П. О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П. О., Ковтун О. І. Башнянин Г. І. Львів, 2017. 400 с.

Додаткова

13. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 жовтня 2021 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 584 с.
14. Історія економіки та економічної думки: навчально-методичний посібник. Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 122 с.
15. Макроекономіка: практикум. Навчальний посібник. Яцишина І.В., Буторіна В.Б., Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 172 с.

16. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.

17. Конкурентоспроможність держави в умовах децентралізації [Текст] : кол. монографія / [Андрушків Р. Ю., Бидик А. Г., Галушак В. В. та ін. ; за ред. Н. Є. Кульчицької]; [Чортківський навч.-наук. ін-т підприємництва і бізнесу ЗУНУ]. Чортків : ЗУНУ, 2021. 292 с.

18. Прикладна економіка [Текст] : навч. посіб. / Б. О. Язлюк, А. І. Гулей, О. О. Красноруцький [та ін.]; за заг. ред. Язлюка Б. О.; Західноукраїнський нац. ун-т. Тернопіль: [ЗУНУ], 2021. 376 с.

19. Стійкість економіки: оцінювання та забезпечення: монографія / [А. В. Бойко, Д. Б. Шкуропадська, Ю. А. Гладка та ін.]; за ред. А. В. Бойко ; Київський національний торговельно-економічний університет. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 444 с.

20. Модернізація економічної політики розвитку сфер діяльності та ринків : у 4-х частинах / НАН України, ДУ« Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». 2020. – Електрон. ресурс. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/326.pdf>

21. Глобальні проблеми сучасності: підручник / [В. С. Бакіров, А. П. Голіков, О. В. Азаренкова та ін.]; за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голікова, О. А. Довгаль [та ін.]; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків: [ХНУ імені В. Н. Каразіна], 2020. 632с.

22. Уманців Ю. М. Економічна політика держави : навч. посіб. / Ю. М. Уманців, О. І. Міняйло, Л. В. Лебедева. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 480 с.

23. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2019. 268 с.

24. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. – 492 с.

25. Уманців Ю. М., Сосько Ю. А., Лазебна І. В. Макроекономічний аналіз навч. посіб. / Ю. М. Уманців, Ю. А. Сосько, І. В. Лазебна. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.

26. Грушинська Н.М. Міжнародна спеціалізація національної економіки в умовах глобальної конкуренції: монографія. К., 2018. 430 с.

27. Проданова Л.В. Національний економічний розвиток: концепція, механізм, ресурсне забезпечення: монографія /Л.В. Проданова та ін.; за заг. ред. О. Б. Чернеги. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 330 с.

Інформаційні ресурси

28. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

29. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

30. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

31. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.

32. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.

33. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.

34. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

35. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.

36. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.
37. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/>.
38. ООН. URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonize-d-Commodity-Description-and-Coding-Systems-HS>
<https://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.
39. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
40. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. URL: www.niss.gov.ua.
41. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
42. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
43. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
44. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.
45. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.
46. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 12 «Інструменти та методи державного регулювання економіки» Семінар – дискусія

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Фіскальна політика України.

Монетарна політика України.

3. *Визначте рівень монетизації економіки та зробіть висновки про динаміку даного показника, стан національної економіки, ефективність монетарної політики. Які заходи необхідно здійснити уряду для підвищення ефективності монетарної політики?*

Рік	Грошова маса, млн ум. одиниць	ВВП, млн ум. одиниць	Дефлятор ВВП
X	14553,72	1408889	152
X+1	15119,04	1454931	136
X+2	15 467,64	1566728	114

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Котвун О. І. Національна економіка. К., 2021. 170 с.
2. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка України: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 470 с.
3. Кухарська Н. О., Забарна Е. М., Задорожнюк Н. О. Національна економіка: теорія, методологія та сучасні тенденції трансформації: монографія. Херсон: Олді+, 2020. 288 с.

4. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова, О. А. Горобченко, Т. Г. Олійник, І. Г. Крилова, І. О. Мельник, О. А. Купчишина. Миколаїв : Іліон, 2020. 196 с.
5. Національна економіка: навчально-методичний посібник / уклад. О. В. Овсієнко. Харків: Нац. юрид. університет імені Ярослава Мудрого, 2020. 117 с.
6. Мельникова В.І. Національна економіка. К.: Центр учбової літератури, 2019. 248 с.
7. Національна економіка. Навчальний посібник. За загальною редакцією Л.С. Шевченко. К.: Вид-во «Право», 2019. 182 с.
8. Носова О.В. Національна економіка: навч. посібник / О.В.Носова. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.
9. Сіренко К. Ю. Національна економіка: навч.-метод посібник. Академія Державної пенітенціарної служби Чернігів: Академія ДПТс, 2019. 64 с
10. Чернявська О.В. Національна економіка: Навчальний посібник. К.: "Алерта", 2018. 502 с.
11. Національна економіка / за ред. О. О. Завгородня. Дніпро: НМЕТАУ, 2018. 144 с.
12. Куцик П. О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П. О., Ковтун О. І. Башнянин Г. І. Львів, 2017. 400 с

Додаткова

13. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 жовтня 2021 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі.К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021.584 с.
14. Історія економіки та економічної думки: навчально-методичний посібник. Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 122 с.
15. Макроекономіка: практикум. Навчальний посібник. Яцишина І.В., Буторіна В.Б., Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 172 с.
16. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.
17. Конкурентоспроможність держави в умовах децентралізації [Текст] : кол. монографія / [Андрушків Р. Ю., Бидик А. Г., Галушак В. В. та ін. ; за ред. Н. Є. Кульчицької]; [Чортківський навч.-наук. ін-т підприємництва і бізнесу ЗУНУ]. Чортків : ЗУНУ, 2021. 292 с.
18. Прикладна економіка [Текст] : навч. посіб. / Б. О. Язлюк, А. І. Гулей, О. О. Красноручський [та ін.]; за заг. ред. Язлюка Б. О.; Західноукраїнський нац. ун-т. Тернопіль: [ЗУНУ], 2021. 376 с.
19. Стійкість економіки: оцінювання та забезпечення: монографія / [А. В. Бойко, Д. Б. Шкуропадська, Ю. А. Гладка та ін.]; за ред. А. В. Бойко ; Київський національний торговельно-економічний університет. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 444 с.
20. Модернізація економічної політики розвитку сфер діяльності та ринків : у 4-х частинах / НАН України, ДУ« Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». 2020. – Електрон. ресурс. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/326.pdf>

21. Глобальні проблеми сучасності: підручник / [В. С. Бакіров, А. П. Голіков, О. В. Азаренкова та ін.]; за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голікова, О. А. Довгаль [та ін.]; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків: [ХНУ імені В. Н. Каразіна], 2020. 632с.

22. Уманців Ю. М. Економічна політика держави : навч. посіб. / Ю. М. Уманців, О. І. Міняйло, Л. В. Лебедева. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 480 с.

23. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2019. 268 с.

24. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. – 492 с.

25. Уманців Ю. М., Сосько Ю. А., Лазебна І. В. Макроекономічний аналіз навч. посіб. / Ю. М. Уманців, Ю. А. Сосько, І. В. Лазебна. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.

26. Грушинська Н.М. Міжнародна спеціалізація національної економіки в умовах глобальної конкуренції: монографія. К., 2018. 430 с.

27. Проданова Л.В. Національний економічний розвиток: концепція, механізм, ресурсне забезпечення: монографія /Л.В. Проданова та ін.; за заг. ред. О. Б. Чернеги. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 330 с.

Інформаційні ресурси

28. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

29. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

30. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

31. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.

32. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.

33. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.

34. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

35. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org/>.

36. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.

37. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/>.

38. ООН. URL:<https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-NS><https://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.

39. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.

40. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. URL: www.niss.gov.ua.

41. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

42. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.

43. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.

44. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.

45. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.

46. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 13 «Прогнозування розвитку національної економіки»
Семінар – розгорнута бесіда

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Сценарне моделювання та прогнозування соціально-економічного розвитку. Форсайт.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Визначення поточного стану об'єкта прогнозування

- A. ретроспекція
- B. діагноз
- C. проспекція
- D. рероперспектива

2. Об'єкти макроекономічного прогнозування

- A. національна економіка
- B. економіка регіонів
- C. соціально-економічні процеси та явища
- D. всі відповіді вірні

3. Накопичені знання і досвід, фактичну і статистичну інформацію про об'єкт прогнозування економіко-математичні моделі – джерела

- A. прогнозування
- B. планування
- C. програмування
- D. проектування

4. Основані на методі екстраполяції

- A. нормативні прогнози
- B. позитивні прогнози
- C. пошукові прогнози
- D. покрокові прогнози

5. За функціональною ознакою прогнози поділяють на

- A. макроекономічні та регіональні
- B. пошукові та нормативні
- C. активні та пасивні
- D. оптимістичні та песимістичні

6. Метод Дельфі належить до

- A. індивідуальної експертної оцінки
- B. колективної експертної оцінки

- C. екстраполяції
- D. програмування

7. Метод найменших квадратів належить до

- A. методу експертної оцінки
- B. методу моделювання
- C. методу екстраполяції
- D. всі відповіді вірні

8. Належним чином оформлене і затверджене управлінське рішення, в якому відображено завдання або система завдань, а також конкретизована послідовність його виконання з визначенням необхідних ресурсів, обсягів фінансування, термінів реалізації окремих заходів та виконавців

- A. прогноз
- B. проект
- C. план
- D. програма

9. Директивне, індикативне, стратегічне

- A. програмування
- B. планування
- C. програмування
- D. проектування

10. Встановлення послідовності конкретних заходів для реалізації планів

- A. програмування
- B. планування
- C. програмування
- D. проектування

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Котвун О. І. Національна економіка. К., 2021. 170 с.
2. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка України: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 470 с.
3. Кухарська Н. О., Забарна Е. М., Задорожнюк Н. О. Національна економіка: теорія, методологія та сучасні тенденції трансформації: монографія. Херсон: Олді+, 2020. 288 с.
4. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова, О. А. Горобченко, Т. Г. Олійник, І. Г. Крилова, І. О. Мельник, О. А. Купчишина. Миколаїв : Іліон, 2020. 196 с.
5. Національна економіка: навчально-методичний посібник / уклад. О. В. Овсієнко. Харків: Нац. юрид. університет імені Ярослава Мудрого, 2020. 117 с.
6. Мельникова В.І. Національна економіка. К.: Центр учбової літератури, 2019. 248 с.

7. Національна економіка. Навчальний посібник. За загальною редакцією Л.С. Шевченко. К.: Вид-во «Право», 2019. 182 с.

8. Носова О.В. Національна економіка: навч. посібник / О.В.Носова. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.

9. Сіренко К. Ю. Національна економіка: навч.-метод посібник. Академія Державної пенітенціарної служби Чернігів: Академія ДПтС, 2019. 64 с

10. Чернявська О.В. Національна економіка: Навчальний посібник. К.: "Алерта", 2018. 502 с.

11. Національна економіка / за ред. О. О. Завгородня. Дніпро: НМЕТАУ, 2018. 144 с.

12. Куцик П. О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П. О., Ковтун О. І. Башнянин Г. І. Львів, 2017. 400 с

Додаткова

13. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 жовтня 2021 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі.К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021.584 с.

14. Історія економіки та економічної думки: навчально-методичний посібник. Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 122 с.

15. Макроекономіка: практикум. Навчальний посібник. Яцишина І.В., Буторіна В.Б., Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 172 с.

16. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.

17. Конкурентоспроможність держави в умовах децентралізації [Текст] : кол. монографія / [Андрушків Р. Ю., Бидик А. Г., Галушак В. В. та ін. ; за ред. Н. Є. Кульчицької]; [Чортківський навч.-наук. ін-т підприємництва і бізнесу ЗУНУ]. Чортків : ЗУНУ, 2021. 292 с.

18. Прикладна економіка [Текст] : навч. посіб. / Б. О. Язлюк, А. І. Гулей, О. О. Красноручський [та ін.]; за заг. ред. Язлюка Б. О.; Західноукраїнський нац. ун-т. Тернопіль: [ЗУНУ], 2021. 376 с.

19. Стійкість економіки: оцінювання та забезпечення: монографія / [А. В. Бойко, Д. Б. Шкуропадська, Ю. А. Гладка та ін.]; за ред. А. В. Бойко ; Київський національний торговельно-економічний університет. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 444 с.

20. Модернізація економічної політики розвитку сфер діяльності та ринків : у 4-х частинах / НАН України, ДУ« Ін-т екон. та прогноз. НАН України». 2020. – Електрон. ресурс. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/326.pdf>

21. Глобальні проблеми сучасності: підручник / [В. С. Бакіров, А. П. Голиков, О. В. Азаренкова та ін.]; за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голикова, О. А. Довгаль [та ін.]; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків: [ХНУ імені В. Н. Каразіна], 2020. 632с.

22. Уманців Ю. М. Економічна політика держави : навч. посіб. / Ю. М. Уманців, О. І. Мінняло, Л. В. Лебедева. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 480 с.

23. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2019. 268 с.

24. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. – 492 с.

25. Уманців Ю. М., Сонько Ю. А., Лазебна І. В. Макроекономічний аналіз навч. посіб. / Ю. М. Уманців, Ю. А. Сонько, І. В. Лазебна. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.

26. Грушинська Н.М. Міжнародна спеціалізація національної економіки в умовах глобальної конкуренції: монографія. К., 2018. 430 с.

27. Проданова Л.В. Національний економічний розвиток: концепція, механізм, ресурсне забезпечення: монографія /Л.В. Проданова та ін.; за заг. ред. О. Б. Чернеги. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 330 с.

Інформаційні ресурси

28. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

29. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

30. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

31. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.

32. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.

33. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.

34. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

35. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org/>.

36. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.

37. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/>.

38. ООН. URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-NShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.

39. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.

40. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. URL: www.niss.gov.ua.

41. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

42. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.

43. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.

44. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.

45. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.

46. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Семінар 14 «Планування та програмування розвитку національної економіки» Семінар – розгорнута бесіда

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Відмінності індикативного та директивного планування.

Державні програми соціально-економічного розвитку України.

3. *Розробіть чернетку проєкту державної цільової програми. Під час підготовки проєкту використовуйте Порядок розробки та виконання державних цільових програм¹³.*

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Котвун О. І. Національна економіка. К., 2021. 170 с.

2. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка України: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 470 с.

3. Кухарська Н. О., Забарна Е. М., Задорожнюк Н. О. Національна економіка: теорія, методологія та сучасні тенденції трансформації: монографія. Херсон: Олді+, 2020. 288 с.

4. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова, О. А. Горобченко, Т. Г. Олійник, І. Г. Крилова, І. О. Мельник, О. А. Купчишина. Миколаїв : Іліон, 2020. 196 с.

5. Національна економіка: навчально-методичний посібник / уклад. О. В. Овсієнко. Харків: Нац. юрид. університет імені Ярослава Мудрого, 2020. 117 с.

6. Мельникова В.І. Національна економіка. К.: Центр учбової літератури, 2019. 248 с.

7. Національна економіка. Навчальний посібник. За загальною редакцією Л.С. Шевченко. К.: Вид-во «Право», 2019. 182 с.

8. Носова О.В. Національна економіка: навч. посібник / О.В.Носова. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.

9. Сіренко К. Ю. Національна економіка: навч.-метод. посібник. Академія Державної пенітенціарної служби Чернігів: Академія ДПтС, 2019. 64 с

10. Чернявська О.В. Національна економіка: Навчальний посібник. К.: "Алерта", 2018. 502 с.

11. Національна економіка / за ред. О. О. Завгородня. Дніпро: НМЕТАУ, 2018. 144 с.

12. Куцик П. О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П. О., Ковтун О. І. Башнянин Г. І. Львів, 2017. 400 с

Додаткова

13. Глобалізаційні виклики розвитку національних економік : тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 жовтня 2021 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 584 с.

¹³ Джерело: Порядок розробки та виконання державних цільових програм. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2007-%D0%BF#Text>

14. Історія економіки та економічної думки: навчально-методичний посібник. Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 122 с.

15. Макроекономіка: практикум. Навчальний посібник. Яцишина І.В., Буторіна В.Б., Боднарчук Т.Л. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 172 с.

16. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.

17. Конкурентоспроможність держави в умовах децентралізації [Текст] : кол. монографія / [Андрушків Р. Ю., Бидик А. Г., Галушак В. В. та ін. ; за ред. Н. Є. Кульчицької]; [Чортківський навч.-наук. ін-т підприємництва і бізнесу ЗУНУ]. Чортків : ЗУНУ, 2021. 292 с.

18. Прикладна економіка [Текст] : навч. посіб. / Б. О. Язлюк, А. І. Гулей, О. О. Красноручський [та ін.]; за заг. ред. Язлюка Б. О.; Західноукраїнський нац. ун-т. Тернопіль: [ЗУНУ], 2021. 376 с.

19. Стійкість економіки: оцінювання та забезпечення: монографія / [А. В. Бойко, Д. Б. Шкуропадська, Ю. А. Гладка та ін.]; за ред. А. В. Бойко ; Київський національний торговельно-економічний університет. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 444 с.

20. Модернізація економічної політики розвитку сфер діяльності та ринків : у 4-х частинах / НАН України, ДУ« Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». 2020. – Електрон. ресурс. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/326.pdf>

21. Глобальні проблеми сучасності: підручник / [В. С. Бакіров, А. П. Голіков, О. В. Азаренкова та ін.]; за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голікова, О. А. Довгаль [та ін.]; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків: [ХНУ імені В. Н. Каразіна], 2020. 632с.

22. Уманців Ю. М. Економічна політика держави : навч. посіб. / Ю. М. Уманців, О. І. Міняйло, Л. В. Лебедева. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 480 с.

23. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2019. 268 с.

24. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. – 492 с.

25. Уманців Ю. М., Сосько Ю. А., Лазебна І. В. Макроекономічний аналіз навч. посіб. / Ю. М. Уманців, Ю. А. Сосько, І. В. Лазебна. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.

26. Грушинська Н.М. Міжнародна спеціалізація національної економіки в умовах глобальної конкуренції: монографія. К., 2018. 430 с.

27. Проданова Л.В. Національний економічний розвиток: концепція, механізм, ресурсне забезпечення: монографія /Л.В. Проданова та ін.; за заг. ред. О. Б. Чернеги. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 330 с.

Інформаційні ресурси

28. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

29. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

30. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

31. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.
32. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>.
33. Класифікатори України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/zm_kls.htm.
34. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
35. Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org/>.
36. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.
37. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/>.
38. ООН. URL: [https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonize](https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-)
[d-Commodity-Description-and-Coding-Systems-](https://www.unctad.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR)
[HShttps://www.unctad.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR](https://www.unctad.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR).
39. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
40. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. URL: www.niss.gov.ua.
41. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
42. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
43. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
44. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.
45. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.
46. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Навчальне видання

*Федотова Тетяна Анатоліївна,
Бочарова Юлія Геннадіївна*

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА**

Формат 60×84/8. Ум. др. арк. 2,75.

Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
50042, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Курчатова, 13.
Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.